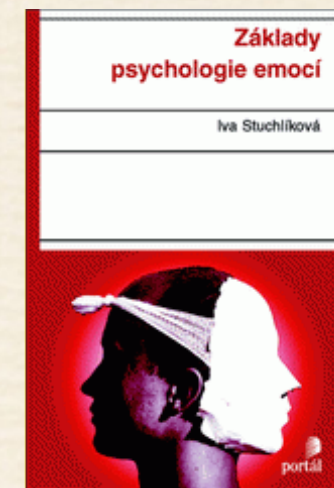

Úvod do psychologie

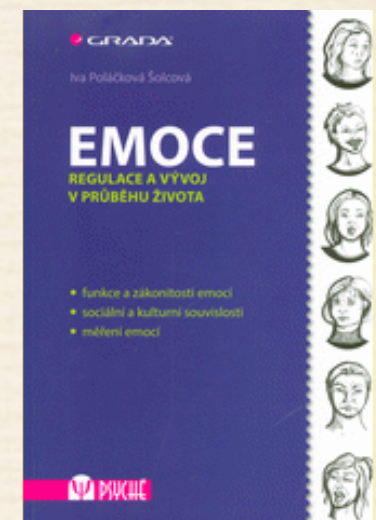

(emoce)

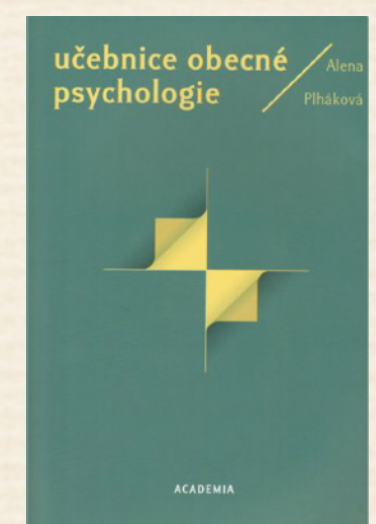
Stuchlíková, I. (2007). Základy psychologie emocí (Vyd. 2). Portál.

Poláčková Šolcová, I. (2018). Emoce: regulace a vývoj v průběhu života : funkce a zákonitosti emocí, sociální a kulturní souvislosti, měření emocí. Grada.

Plhánková, A. (2023). Učebnice obecné psychologie. Academia. /12. kapitola

Termín “emoce” byl vytvořen z latinského “motio”, což znamená pohyb, neklid, vášeň, vzrušení.

Emoce ovšem stejně jako ostatní psychické projevy nelze chápat jako izolovaný, ostře ohraničený fenomén, nýbrž jen jako relativně samostatnou integrální součást v podstatě nedílného komplexu psychiky.

EMOCE

Emoce - je možná definice?

„...každý ví, co je to emoce,
dokud ho nepožádáte, aby podal definici“

Beverly Fehr a James Russel

EMOCE

Emoce - je možná definice?

Emoce jsou prožívány jako zvláštní duševní stav, někdy doprovázený nebo následovaný tělesnými změnami, výrazy, chováním.

EMOCE

Emoce - je možná definice?

Emoce jsou procesy, které navozují, udržují, mění nebo ukončují vztahy mezi člověkem a jeho prostředím; tyto vztahy se týkají věcí pro člověka důležitých.

Stoikové

(3. st. př. n. l. - 529 n. l.)

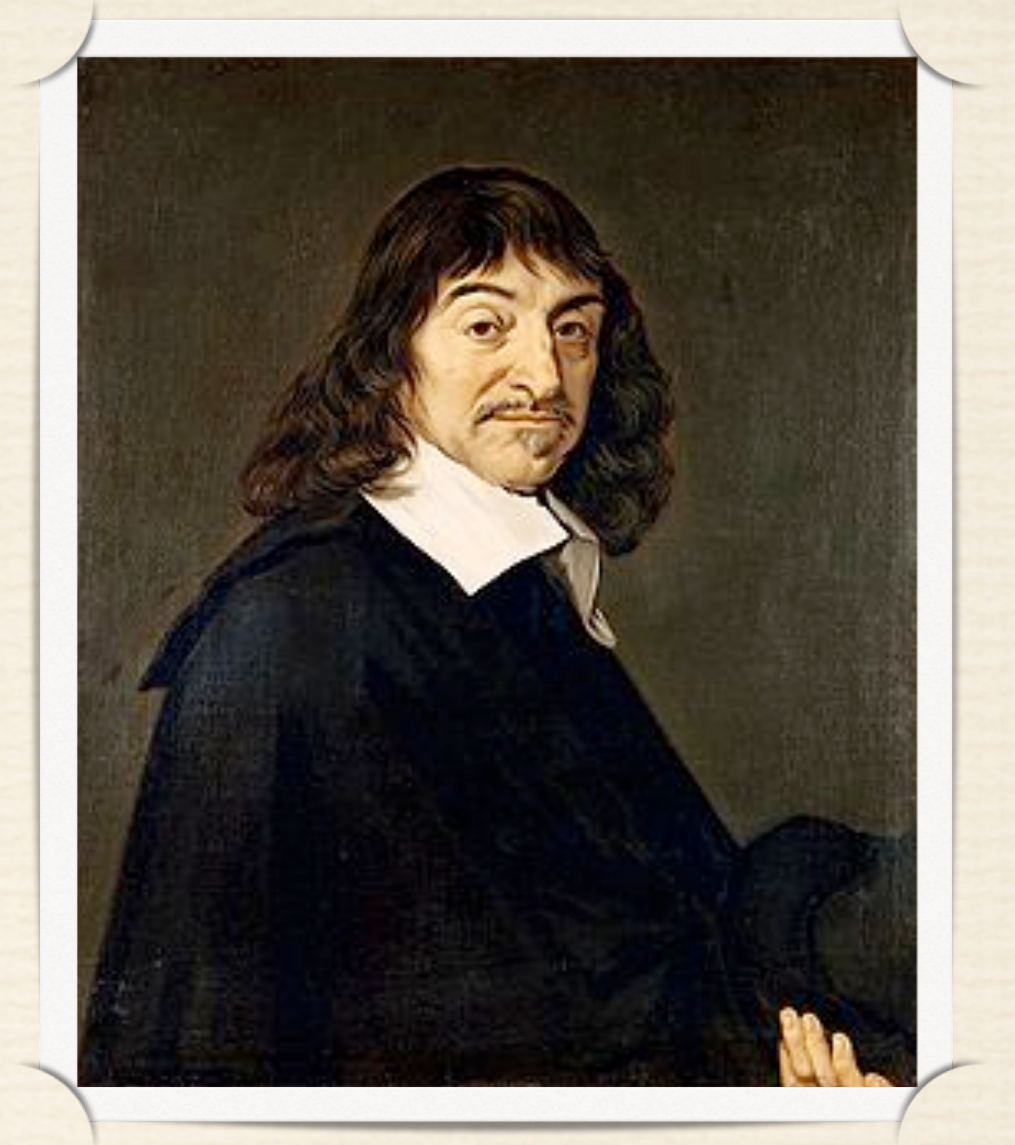
❖ veselost (laetitia)	❖ jemná radost (gaudio)	(ve vztahu k současnosti)
❖ sklíčenost (aegritudo)	❖ X	
❖ touha (libido)	❖ přání (voluntas)	(zaměřené k budoucímu prožívání)
❖ strach (metus)	❖ ostražitost (cautio)	

hrubé vášně

dobré vášně

René Descartes

(1596 – 1650)

Deskriptivní přístup
6 druhů vášní:

1. radost
2. smutek
3. touhu
4. údiv
5. lásku
6. nenávist

Od nich však odvozuje asi 40 vášní

Baruch Spinoza

(1632 – 1677)

jen 3 základní afekty:

1. radost
2. smutek
3. touha

Od nich však odvozuje ještě více afektů než Descartes

velkou pozornost věnoval jevům, které budou později označeny jako **přesunutí** a **iradiace** afektu.

Immanuel Kant

(1724 – 1804)

IMMANUEL KANT
From a painting

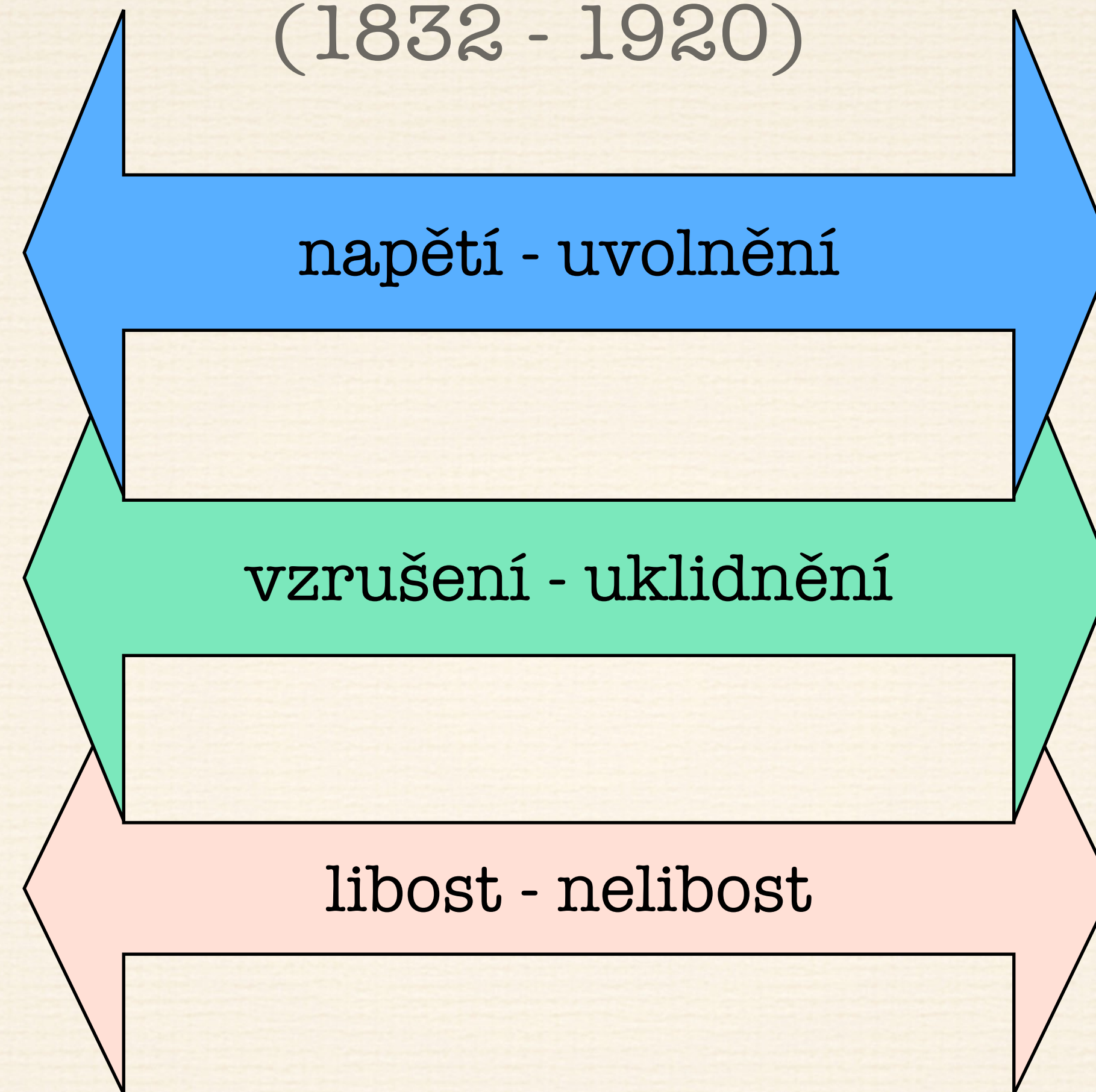
Pokusil se diferencovat **pocity**, **afekty** a **vášně**.

Významnější je jeho rozdělení afektů do dvou skupin:

1. **Afekty stenické**, aktivizující, mobilizující k činnosti
2. **Afekty astenické**, tlumící aktivitu, demobilizující

Wilhelm Maximilian Wundt

(1832 - 1920)

Libost a nelibost jsou dány intenzitou podráždění.

(úměrně silné podráždění vyvolá libost, příliš silné a příliš slabé nelibost)

Vzrušení a uklidnění závisí na kvalitě podráždění.

Napětí a uvolnění pak vzniká vlivem časového faktoru při podráždění.

(napětí je způsobeno dlouhým čekáním a jeho zakončení vede k pocitu uvolnění)

LÁSKA

NADĚJE

OBAVA

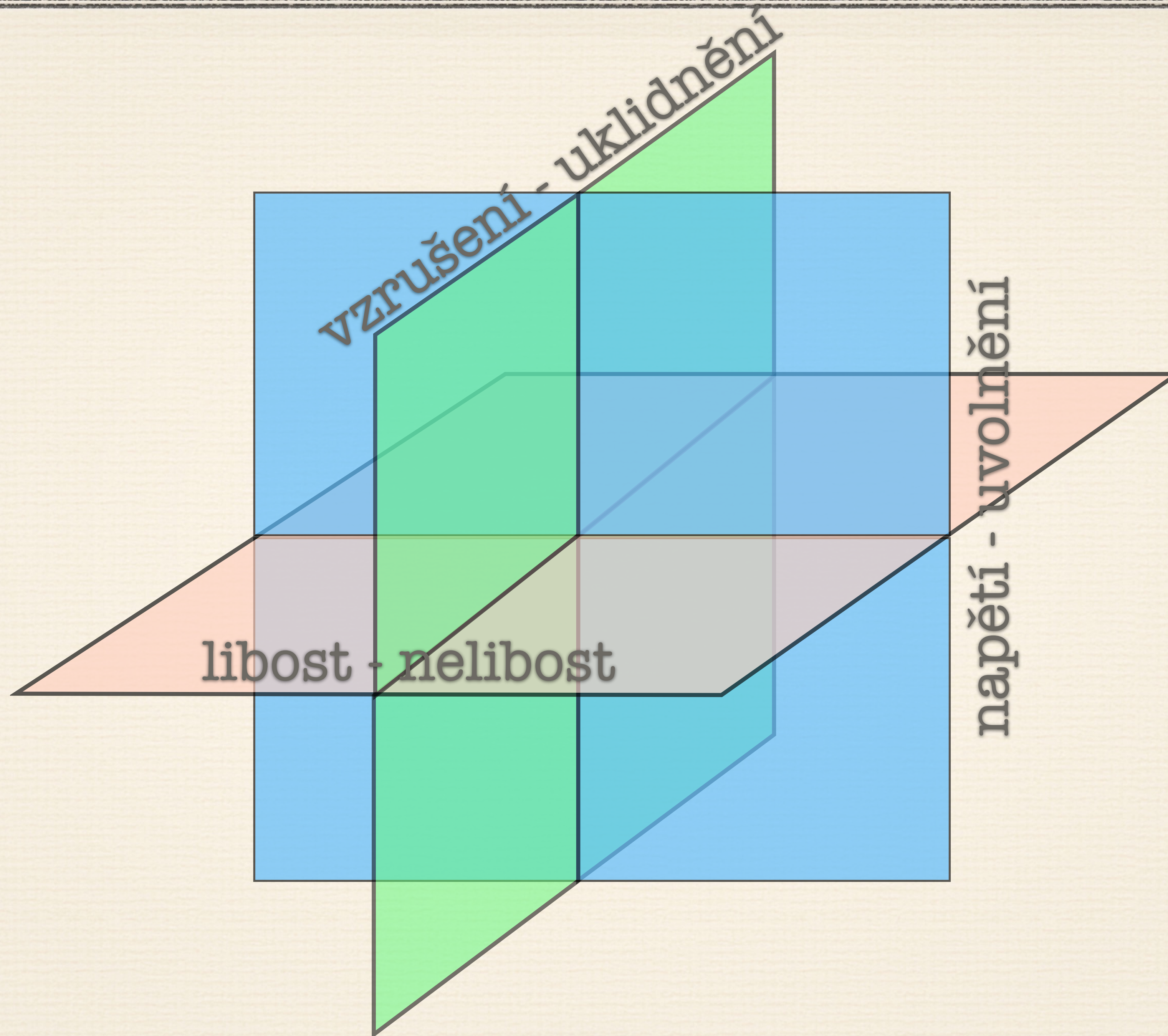
OČEKÁVÁNÍ

POHODA

RADOST

SMUTEK

STRACH

Klasifikace emocí

pojmy: emoce a city

emoce

obsahuje vnitřní
“pocitovou” složku
a
příslušné fyziologické dění
...

city

obsahuje pouze vnitřní
“pocitovou, zážitkovou”
složku

Někteří autoři považují toto dělení za umělé a
považují pojmy emoce a city za synonyma

Klasifikace emocí

Třídění emocí dle síly a časového průběhu

AFEKTY

- prudké emoční reakce rychle začínají, relativně brzy odeznívají
- mají výrazné zevní projevy

Afekt jsou na prvním místě vyvolány situacemi, které znamenají náhlý zisk, ohrožení nebo ztrátu pro individuum důležité hodnoty

Klasifikace emocí

Třídění emocí dle síly a časového průběhu

NÁLADY

- poměrně dlouhodobé, proti afektům méně intenzivní emoční stavy
- nevyjadřují prožívání určitého stavu ke konkrétnímu předmětu, nýbrž jsou zaměřeny nespecificky, generalizovaně
- představují trvalejší dispozice k emočním projevům souhlasného smyslu

Klasifikace emocí

Třídění emocí z hlediska
fylogenetického a ontogenetického

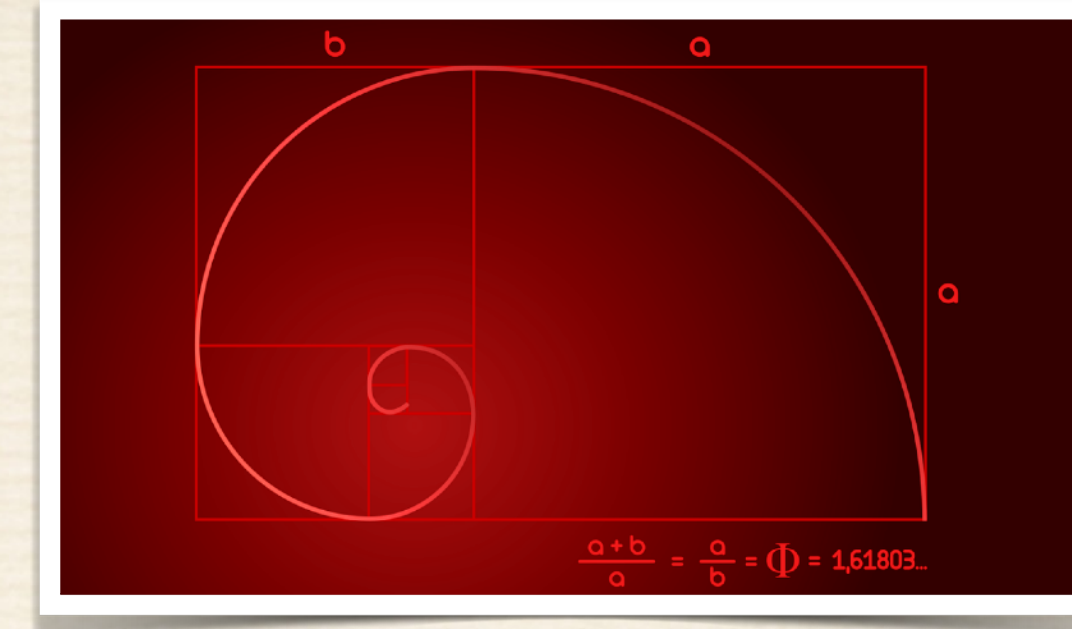
Jako jeden z prvních třídil emoce na nižší a vyšší H.Höfding (1843-1931)

- **nižší emoce** jsou nejčastěji charakterizovány jako emoce vázané na vitální oblast a vyskytují se i u zvířat
- **vyšší emoce** jsou specificky lidské, společensky podmíněné, jsou podmíněny rozvojem nejvyšších intelektuálních funkcí člověka

NIŽŠÍ EMOCE

- ❖ emoční prožitky vznikající na bázi instinktivních projevů
(příjem potravy, obrana před ohrožením, uspokojování sexuálního pudu)
- ❖ emoční zabarvení - nejelementárnější prožitky ne/libosti
(určité barvy, zvuky, vůně pocit'ujeme jako libé, jiné jako nelibé)
- ❖ pocity libosti a nelibosti doprovázející tělové počitky a tělové vjemy
(pocity hladu, žízně, sytosti, únavy ...)

VYŠŠÍ EMOCE

1. Estetické

mají jako své základní polární prožitkové kvality prožitek krásy a prožitek ošklivosti (ovlivnění vrozenými dispozicemi z větší části však společenský vliv)

2. Intelektuální (logické)

vznikají v průběhu intelektuální činnosti lidí (jsou charakterizovány jako radost, uspokojení nebo naopak zklamání a nespokojenost s výsledky dané činnosti)

3. Etické (morální, mravní, sociální)

jsou motivovány společenskými potřebami a zájmy. Velmi vázané na kulturu a v rámci společenských skupin (ras, národů, tříd atd.) mohou být značně rozdílné (patří sem i láska, přátelství, soucit i skupina tzv. náboženských citů)

citové vztahy

jsou to citové komplexy tvořené různými emočními kvalitami, vztahující se k určitým předmětům či spíše osobám

pojetí G. Kafky: existence 4 “pra-afektů” vyjadřující základní pohybové relace subjektu k objektu

1. “sem s tebou ke mně” (dychtivost)
2. “ pryč s tebou ode mne” (odpor, hněv)
3. “ pryč se mnou od tebe” (strach)
4. “sem se mnou k tobě” (láska)

Sociální modifikace expresivní složky emocí

1. maskování

skrývání pravých pocitů

2. modulace

úsilí o zvýraznění či zmírnění výrazu skutečných emocí

3. simulace

předstírání emocí, které necítíme

emoční projevy

- ❖ subjektivní prožitkové složky
- ❖ objektivní složky
 - vegetativní projevy
 - motorika
 - vokální projevy
 - endokrinní změny
 - elektrofyzilogie změny

Funkce emoce

1. emoce dezorganizují psychickou i somatickou činnost organismu
2. emoce hrají důležitou organizační roli v průběhu psychické i fyziologické činnosti organismu
3. emoce jsou “dožívající atavismy, jsou to rudimenty kdysi účelných reakcí”

Primární (základní) lidské city

- ❖ Vrozená, univerzální odezva na určité typické, životně důležité situace:
 - ❖ **Strach** (reakce na ohrožení sebezáchovy nebo duševní integrity, hrozbu ztráty)
 - ❖ **Úzkost** (neurčitý pocit obavy postrádající konkrétní předmět)
 - ❖ **Hněv/Zlost** (reakce na překážku na cestě k cíli)
 - ❖ **Radost** (reakce na dosažení cíle / úspěchu, realizaci motivu; štěstí / spokojenost – trvalejší pocit radosti)
 - ❖ **Smutek** (reakce na odloučení, ztrátu nebo neúspěch)
 - ❖ **Odpor/Hnus** (reakce na látky potenciálně způsobující onemocnění; hnus – vystupňovaný odpor)
 - ❖ **Překvapení** (reakce na něco nového a neočekávaného; neutrální emoce - + / -)

Nico Frijda, *multifokální teorie emocí*
Touha, štěstí, zájem, překvapení, údiv, smutek

Keith Oatley a P. N. Johnson-laird
Hněv, znechucení, úzkost, štěstí, smutek

Jaak Panksepp, *psychologie, psychobiologie, neurověda*
Očekávání, strach, vztek, panika

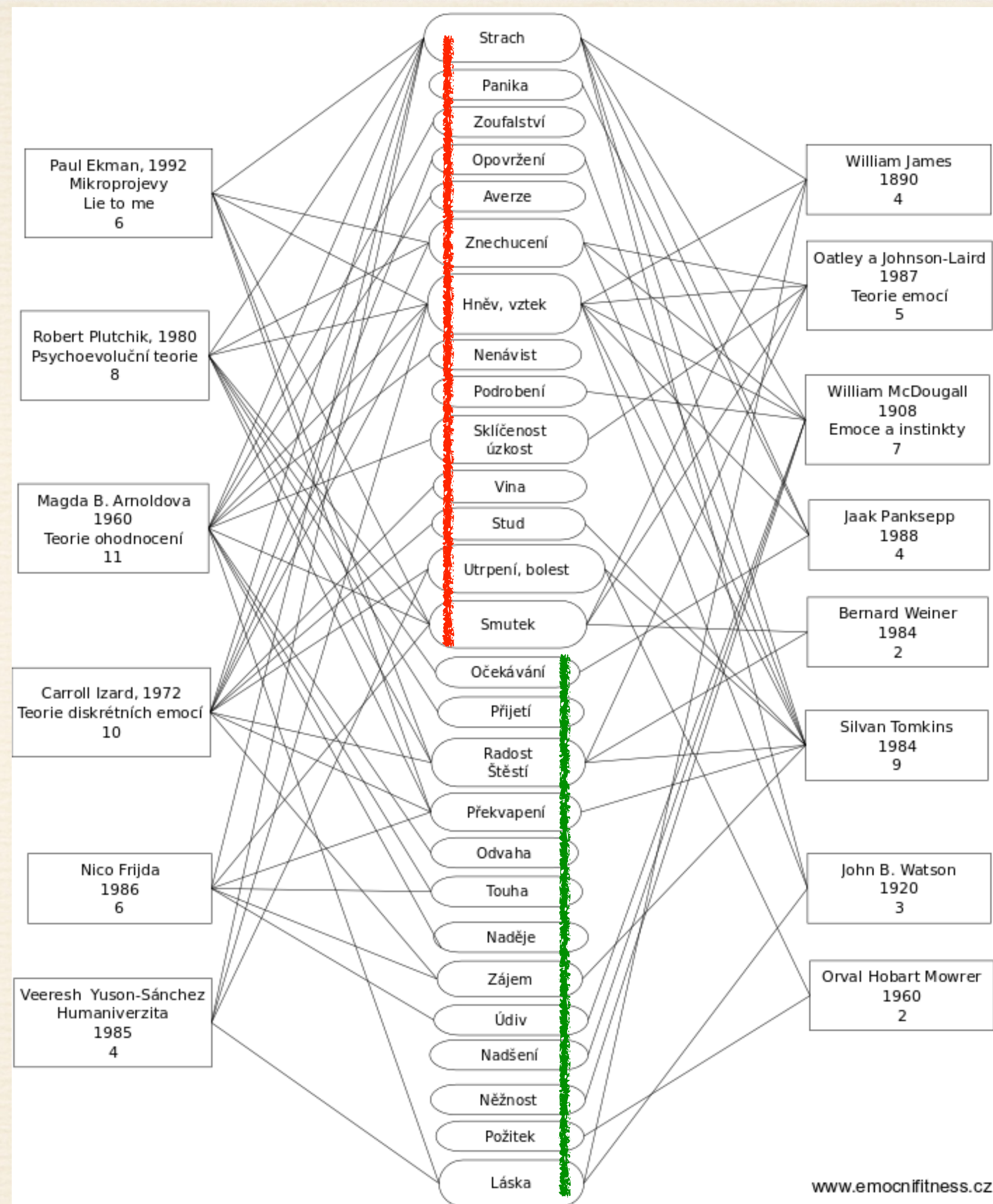
Bernard Weiner,
Štěstí, smutek

Silvan Tomkins, *afekty*
Hněv, zájem, opovržení, znechucení, utrpení, strach, radost, stud, překvapení

John B. Watson,
Strach, láska, vztek

Orval Hobart Mowrer, *podmiňování, učení*
Bolest, požitek

Vereesh Yuson-Sánchez, *terapie, meditace*
Strach, hněv, bolest, láska

William James, *periferní (James-Langova) teorie emocí*
Strach, smutek, láska, vztek

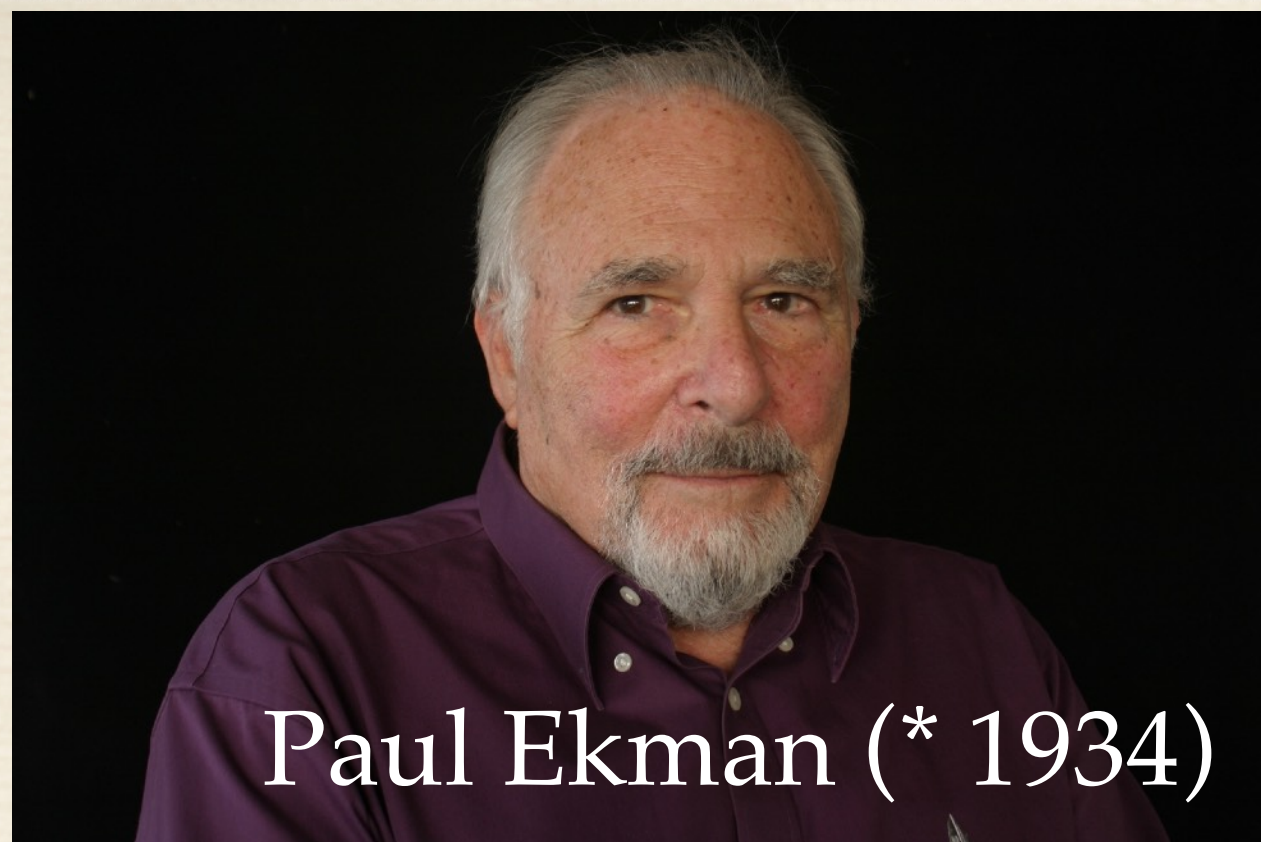
William McDougall, *spojení s instinkty, sociální psychologie.*
Hněv, znechucení, nadšení, strach, podrobení, něžnost, údiv

Magda B. Arnoldová, *teorie ohodnocení*
Hněv, averze, odvaha, sklíčenost, touha, zoufalství, strach, nenávist, naděje, láska, smutek

Paul Ekman, *mimika, mikroprojevy*
Hněv, strach, smutek, štěstí, překvapení a opovržení

Robert Plutchik, *kolo emocí - 3D a 2D model emocí*
Hněv, strach, smutek, znechucení, překvapení, očekávání, přijetí a radost

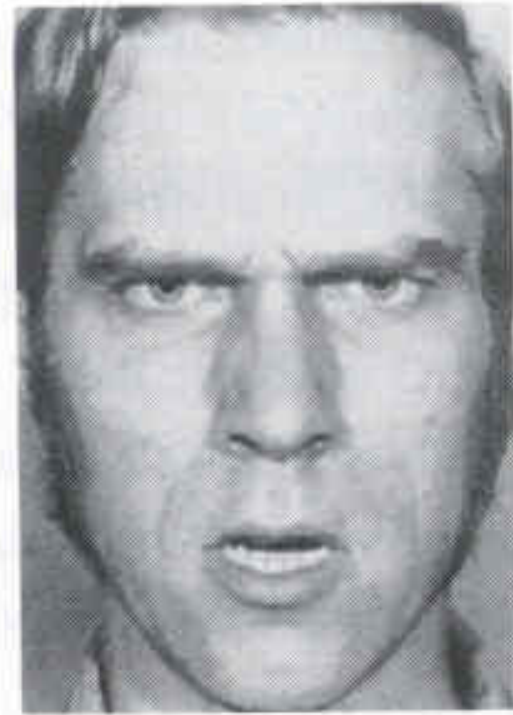
Carroll Izard, *teorie diskrétních emocí*
Hněv, opovržení, znechucení, utrpení, strach, vina, zájem, radost, stud, překvapení

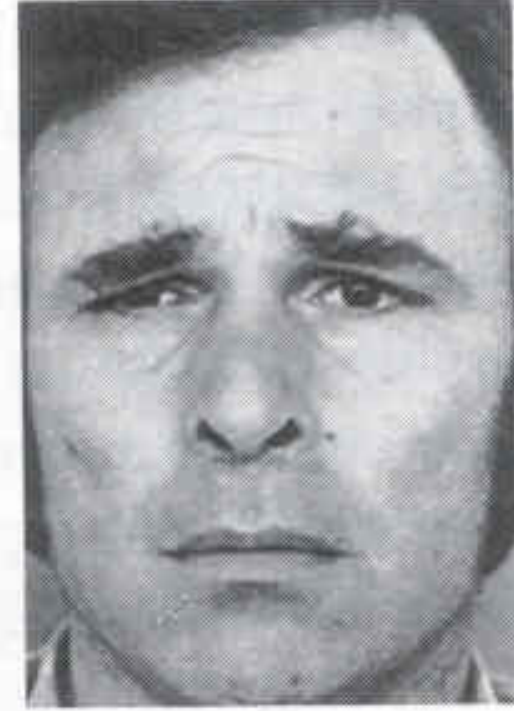
Paul Ekman (* 1934)

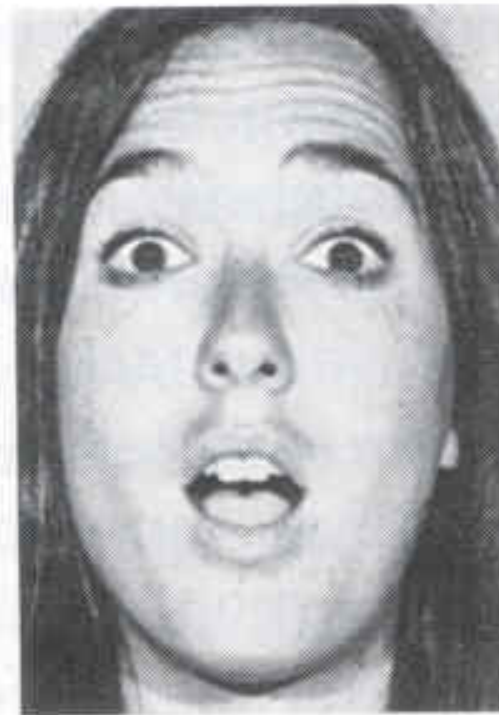
1.

2.

3.

4.

5.

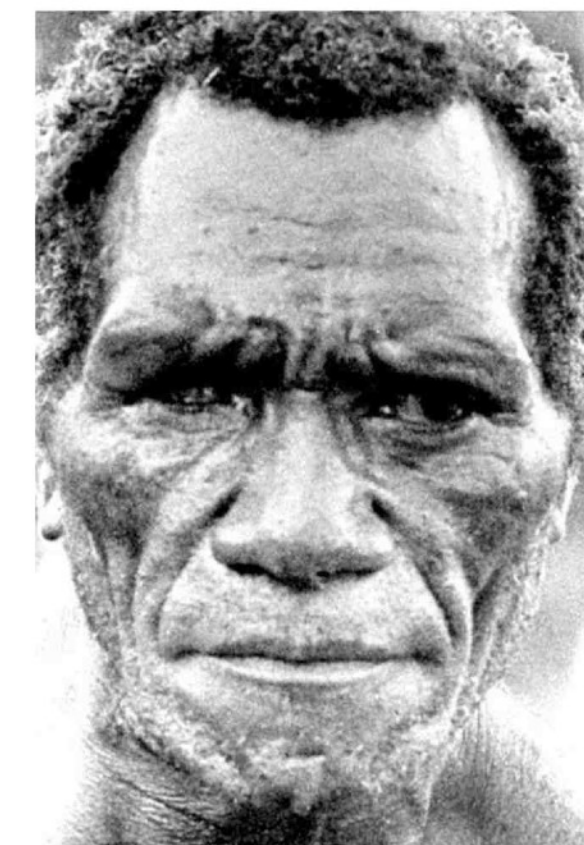
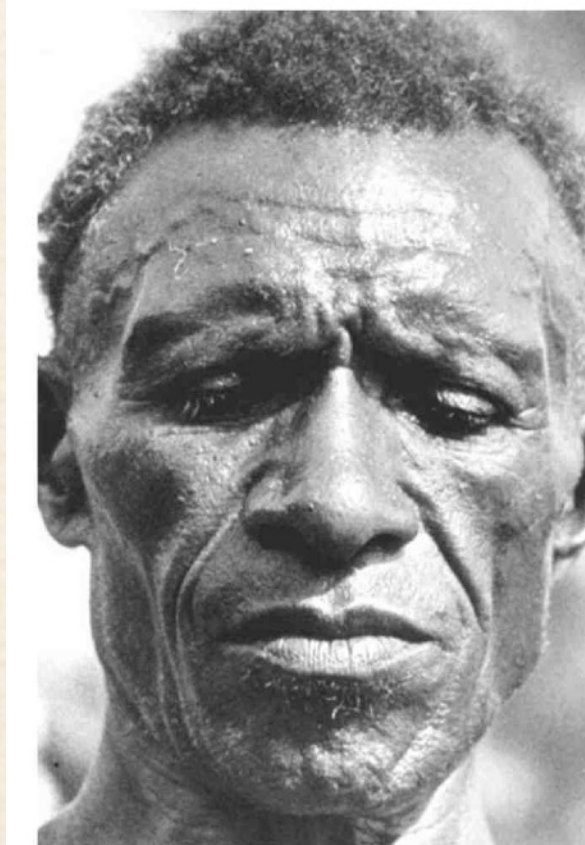
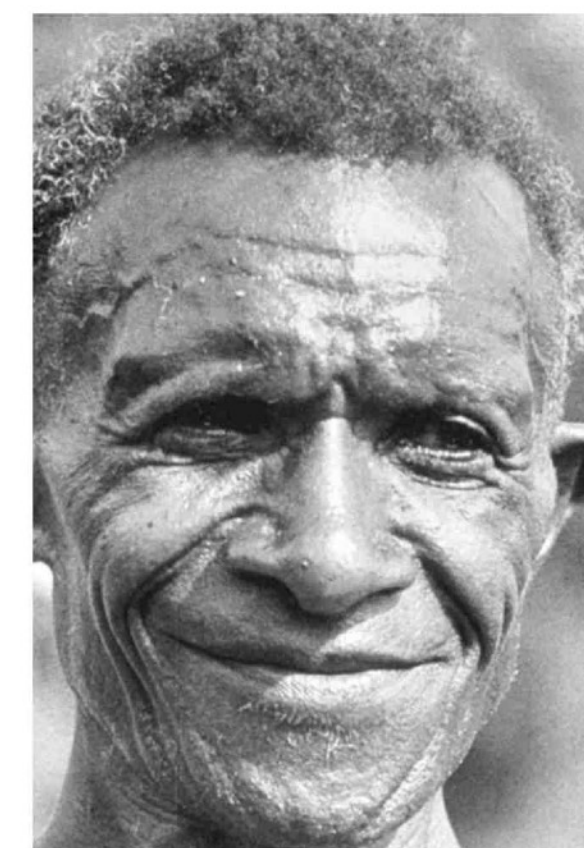
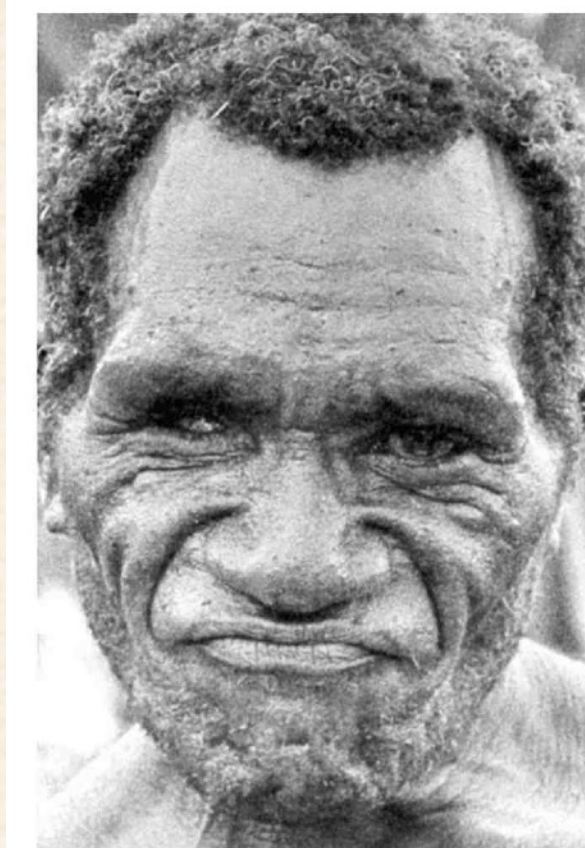

6.

F2 F4 F5 F6 F7 F8 M1 M4 M5 M6

- 1. RADOST,
- 2. HNĚV,
- 3. SMUTEK,
- 4. PŘEKVAPENÍ,
- 5. ODPOR / HNUS,
- 6. STRACH

Výzkum transkulturální shody při rozpoznávání emocí (Ekman & Friesen, 1971)

ahoj

USA

Havaj, USA

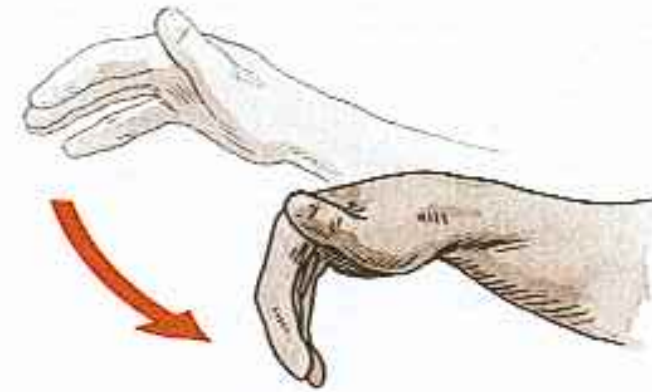

Indie

pojd'

USA

Turecko

ne

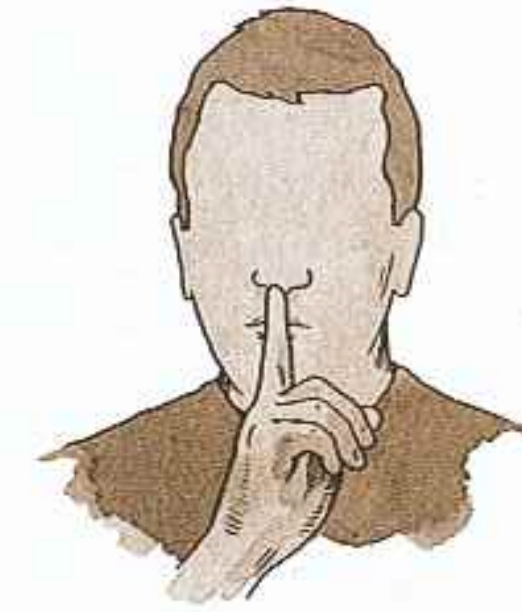

USA

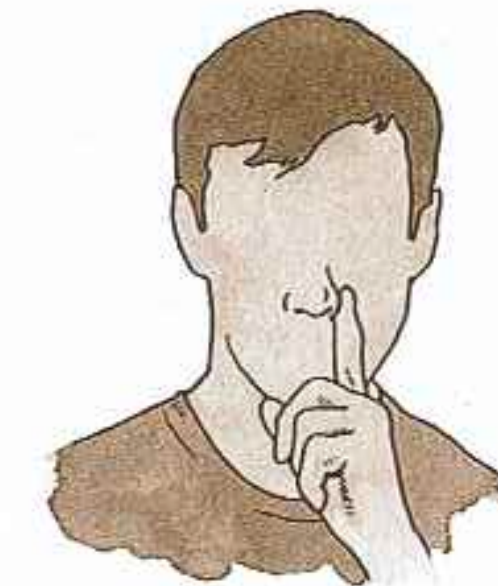

Řecko

neříkej to

USA

Velká Británie

podívej

USA

Indonésie

Tato gesta mohou vypadat stejně, jejich význam se však velmi liší podle toho jak a kde se použijí.

země	význam
USA	souhlasí
Brazílie	hodně štěstí
Itálie	Vulgární gesto

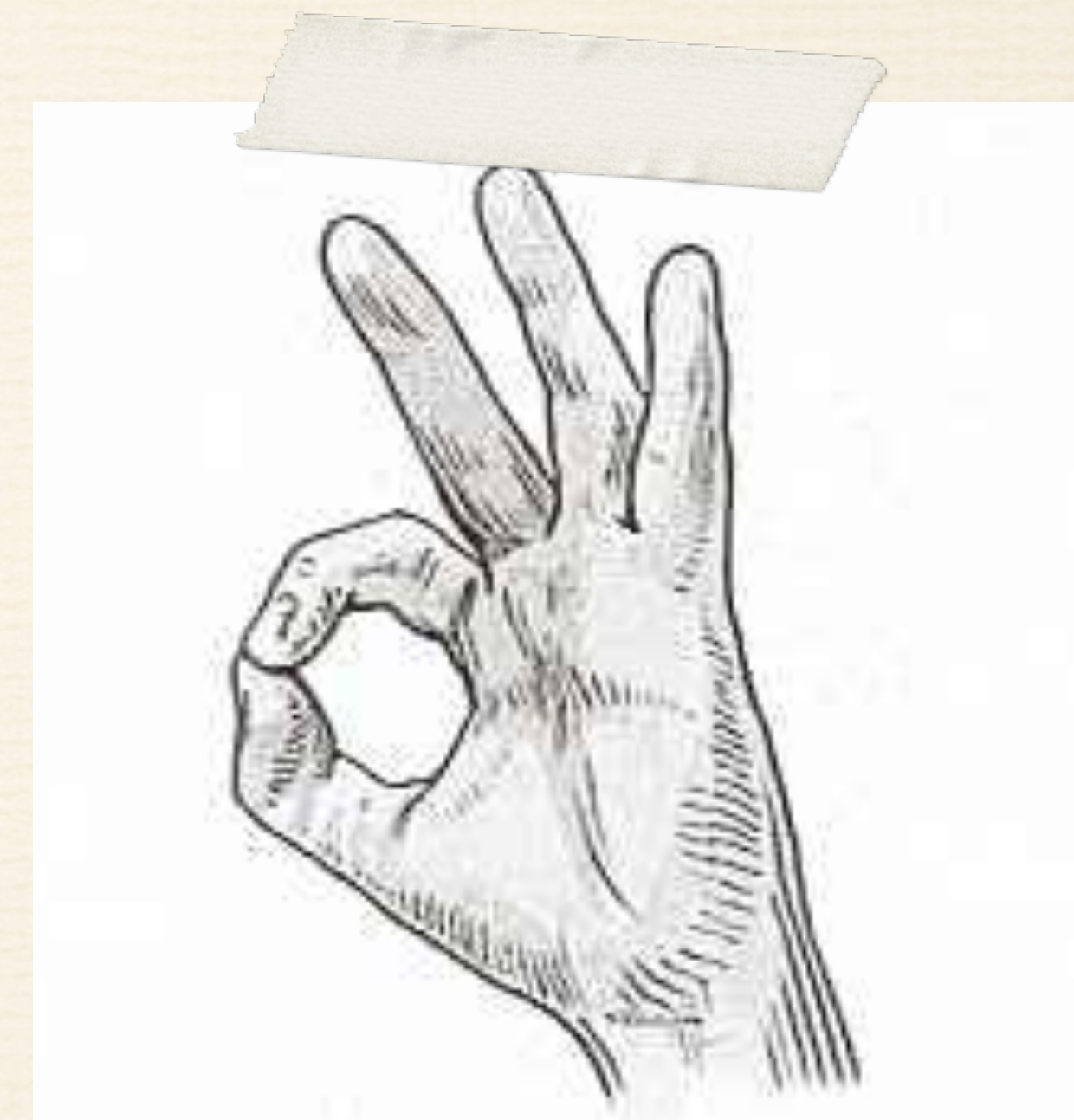
Tato gesta mohou vypadat stejně, jejich význam se však velmi liší podle toho jak a kde se použijí.

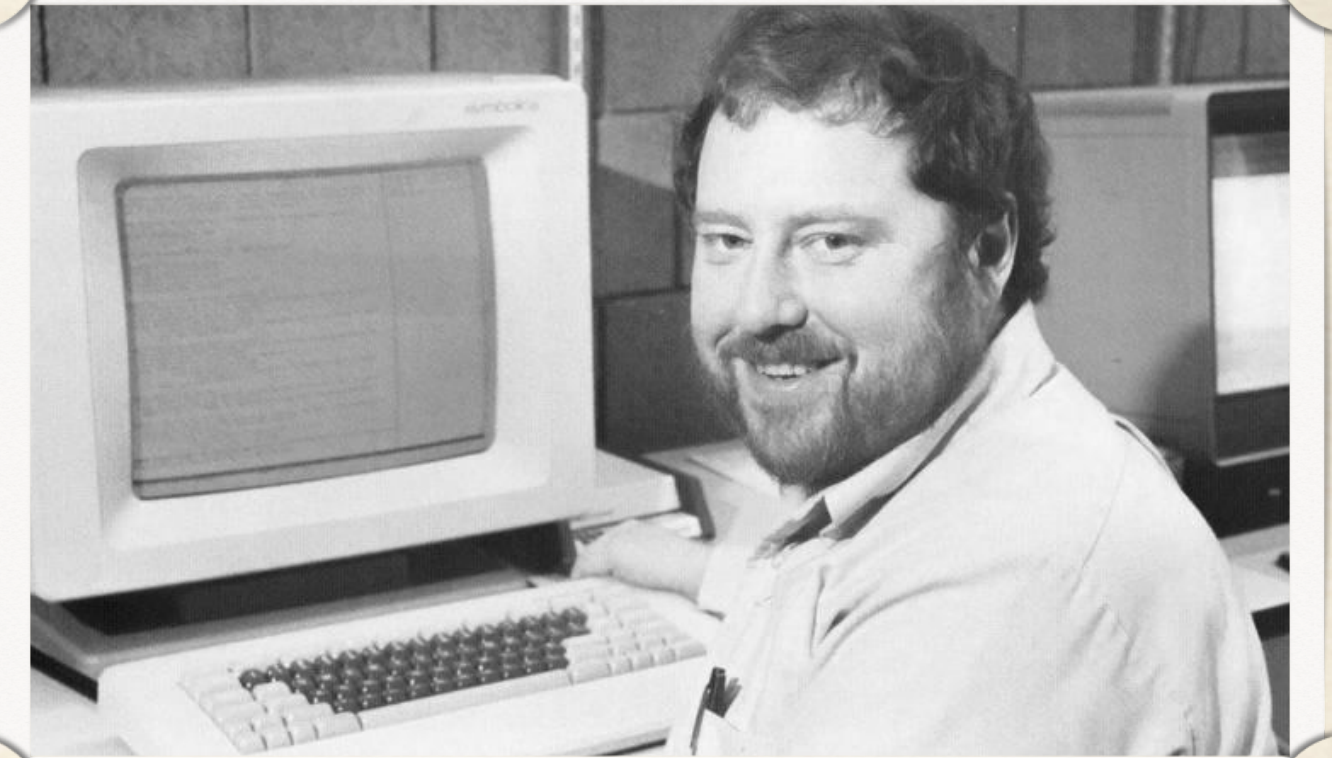
země	význam
USA	skvělé!
Německo	jeden
Japonsko	pět
Afghánistán	vulgární gesto

Tato gesta mohou vypadat stejně, jejich význam se však velmi liší podle toho jak a kde se použijí.

země	význam
USA	OK
Japonsko	zaplat' mi
Francie	bezenné
Rusko	vulgární gesto

19-Sep-82 11:44 Scott E Fahlman :-)
From: Scott E Fahlman <Fahlman at Cmu-20c>

I propose that the following character sequence for joke markers:

:-)

Read it sideways. Actually, it is probably more economical to mark things that are NOT jokes, given current trends. For this, use

:-(

„Stanford marshmallow experiment“

http://www.youtube.com/watch?v=AtR_xQq3JPk

- **Flegmatik** - stabilní introvert

Je obezřetný, rozvážný, spolehlivý, smířlivý, mírumilovný, vyrovnaný, klidný, lhostejný, umí se ovládat.

- **Cholerik** - labilní extrovert

Je nedůtklivý, neklidný, útočný, vznětlivý, vrtkavý, impulzivní, spolehlivý a stálý ve svých názorech a životních hodnotách.

- **Sangvinik** - stabilní extrovert

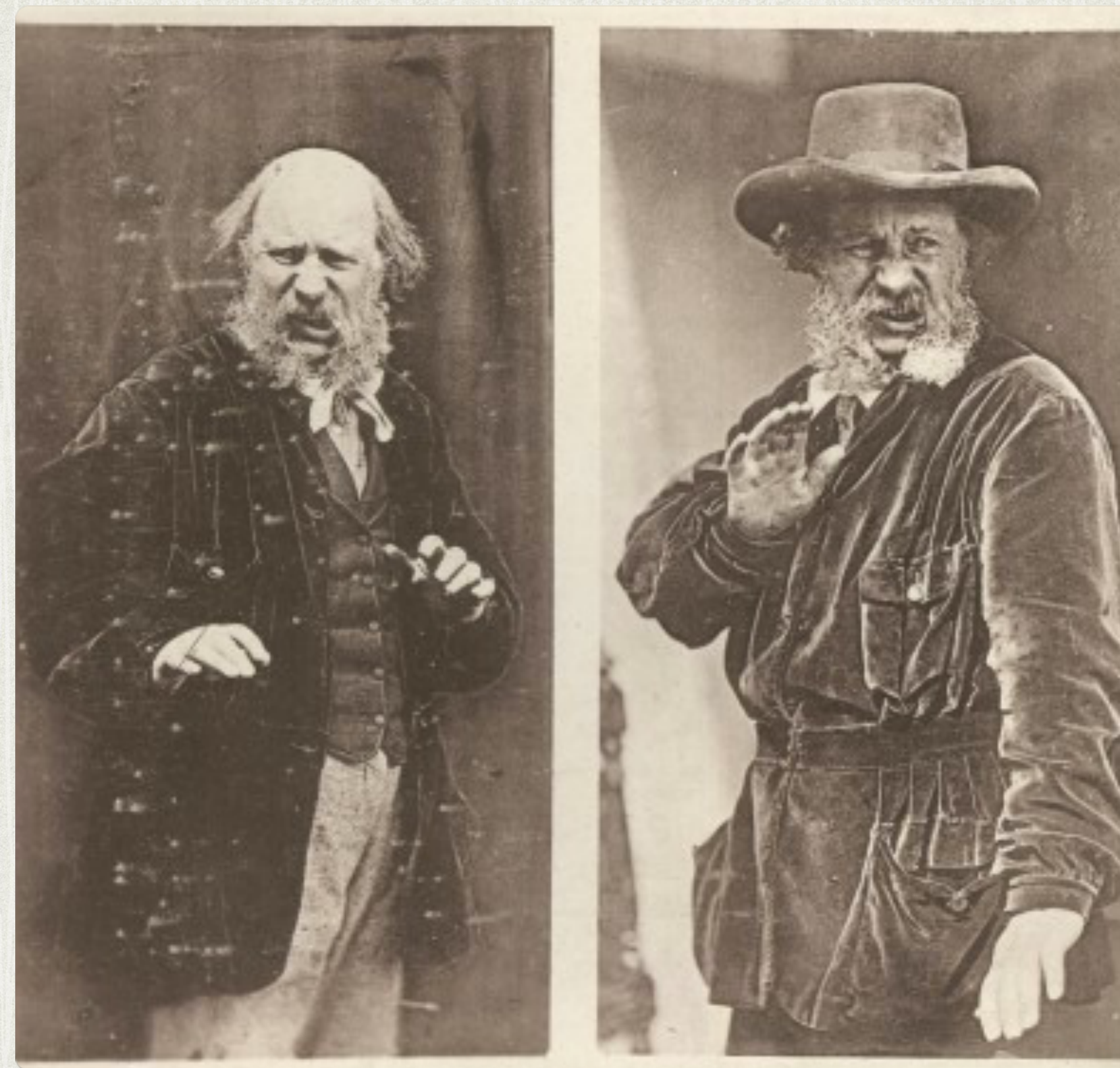
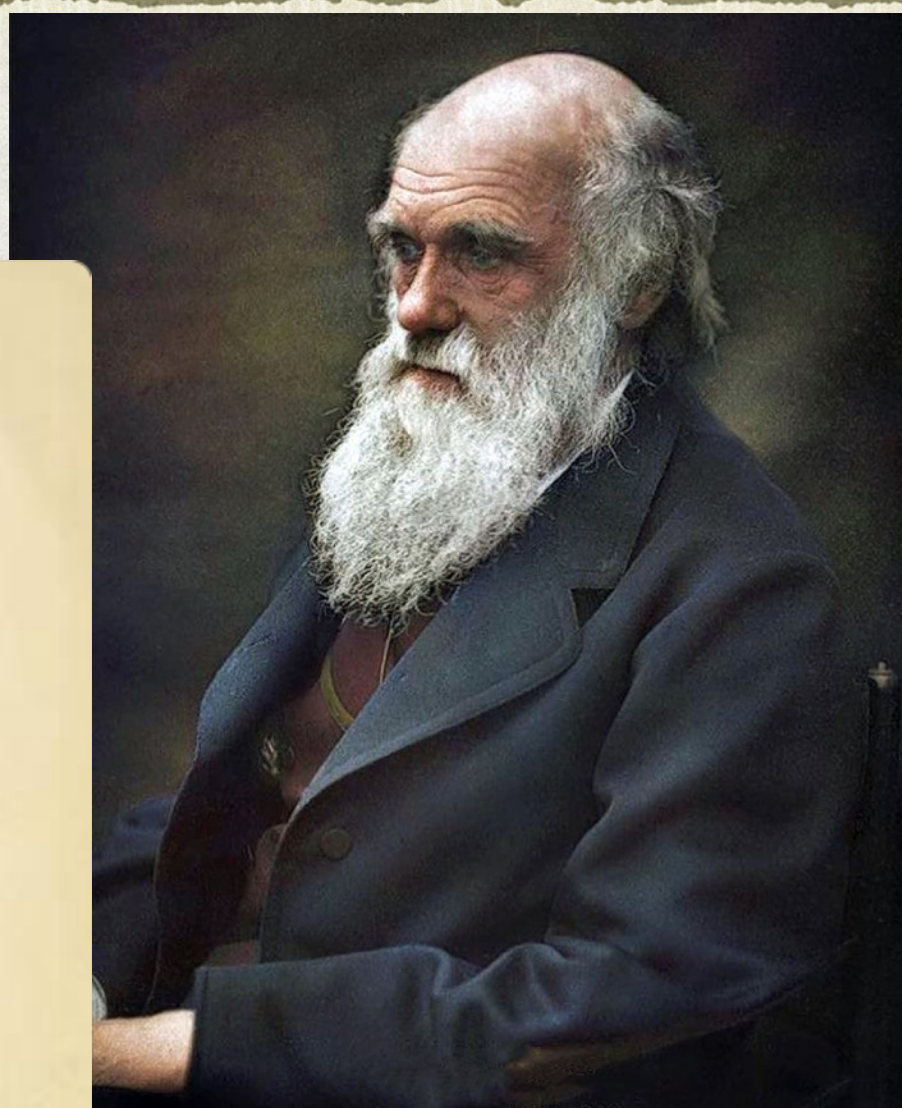
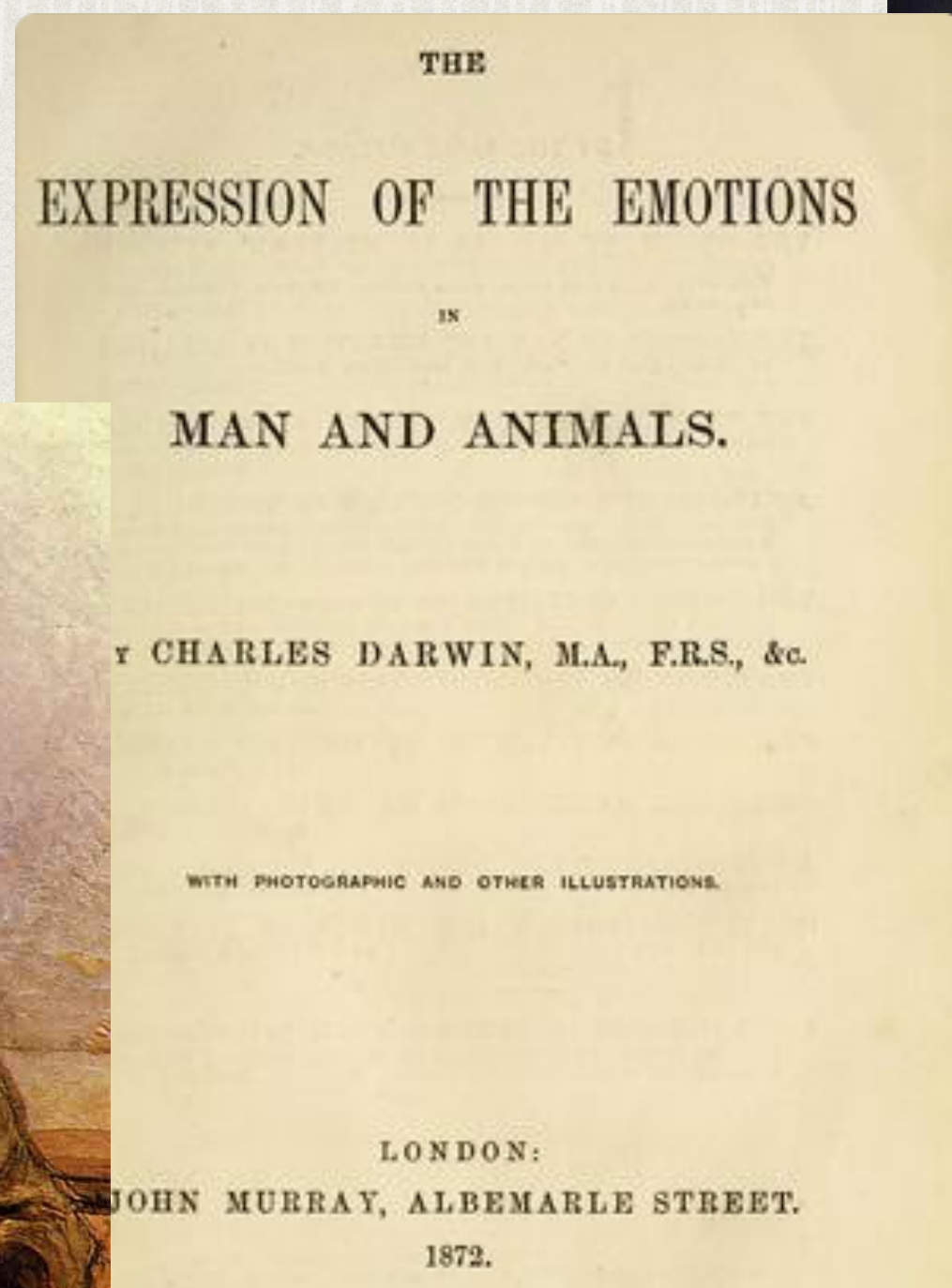
Je společenský, přístupný, činorodý, veselý, bezstarostný, živě reagující, nenucený, čilý, hovorný a optimista.

- **Melancholik** - labilní introvert

Je tichý, přecitlivělý, nespolečenský, vážný, rezervovaný, pesimistický, rigidní, úzkostlivý a plachý.

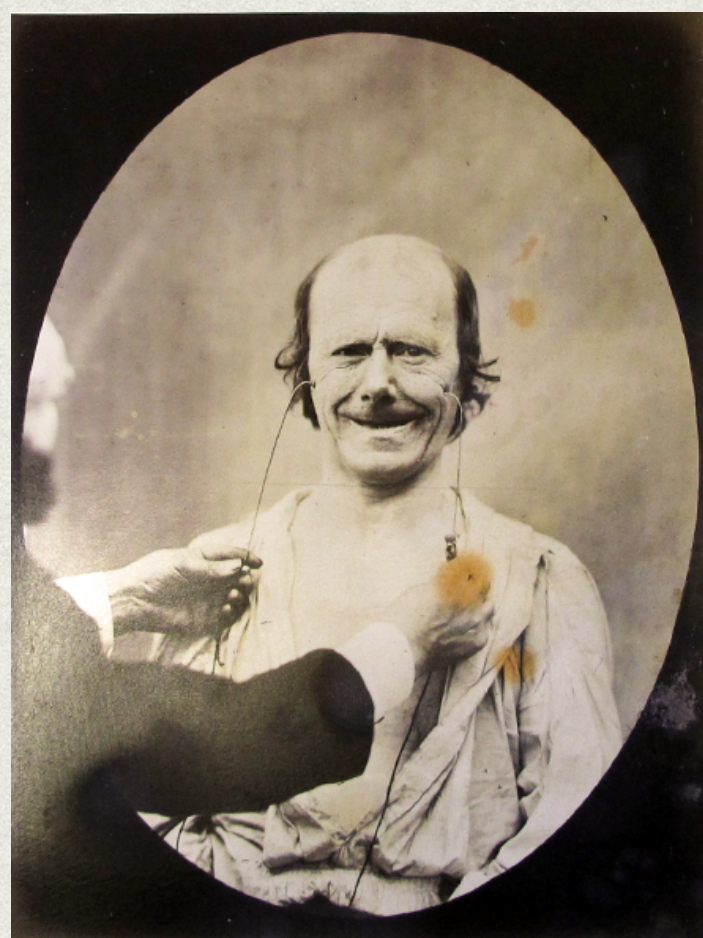

VÝRAZ EMOCÍ U ČLOVĚKA A ZVÍŘAT

CHARLES ROBERT DARVIN

“pan Rejlander s úspěchem simulující znechucení”

smích

pláč od smutku

překvapení

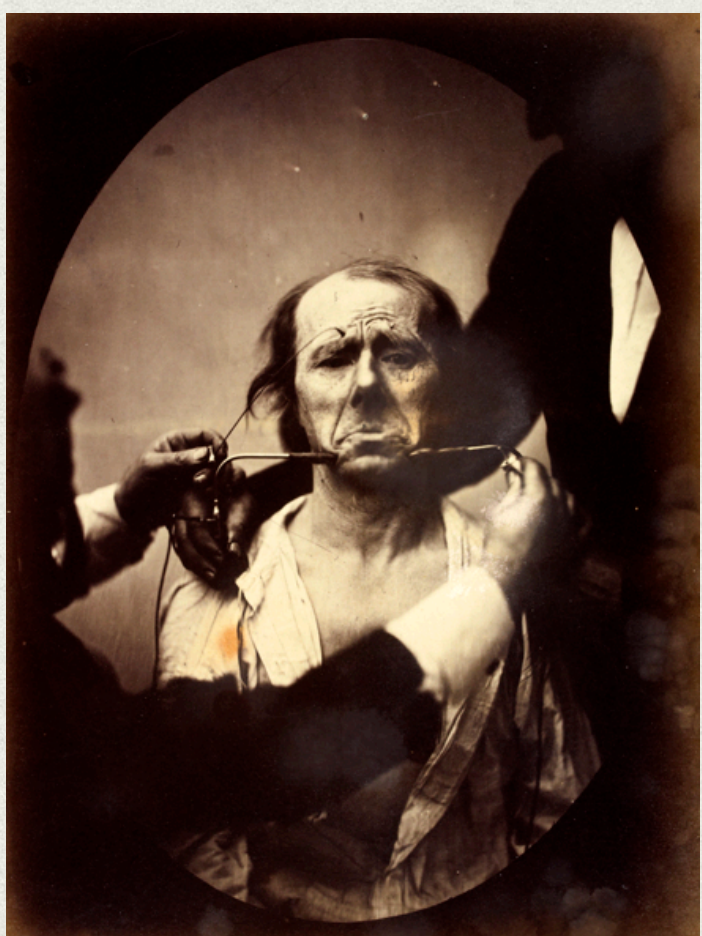
poloviny obličeje
pláč / smích

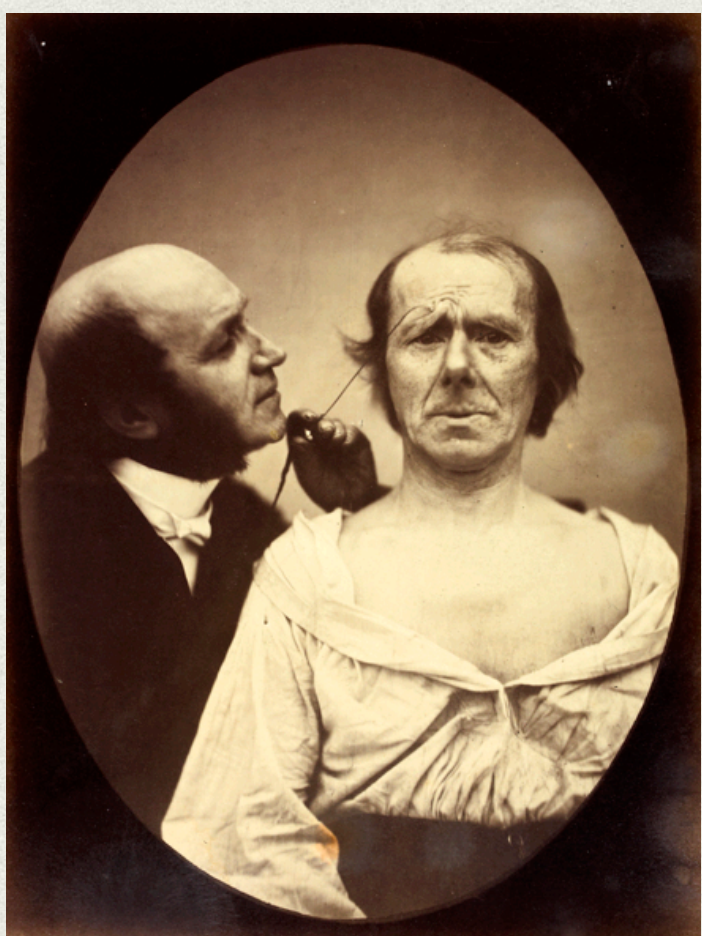
agonie strachu

agonie mučení
a strach

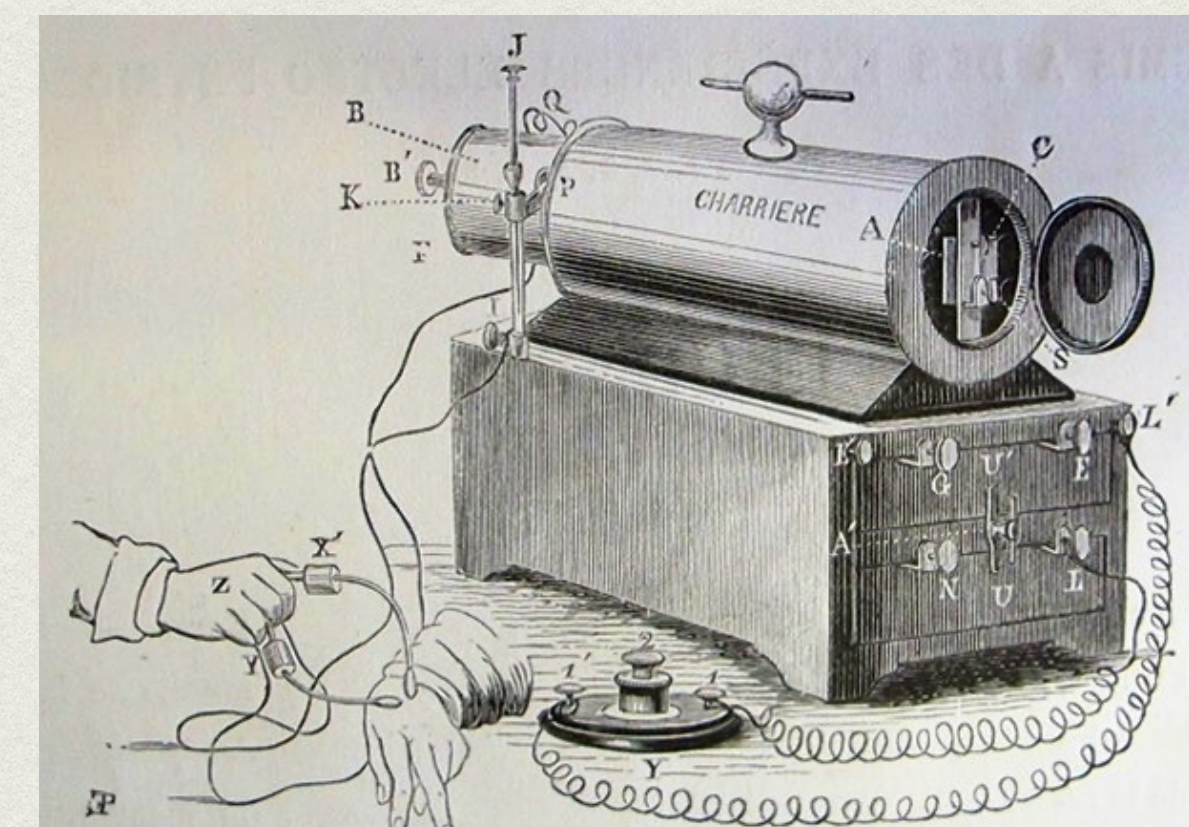
smutek a
zoufalství

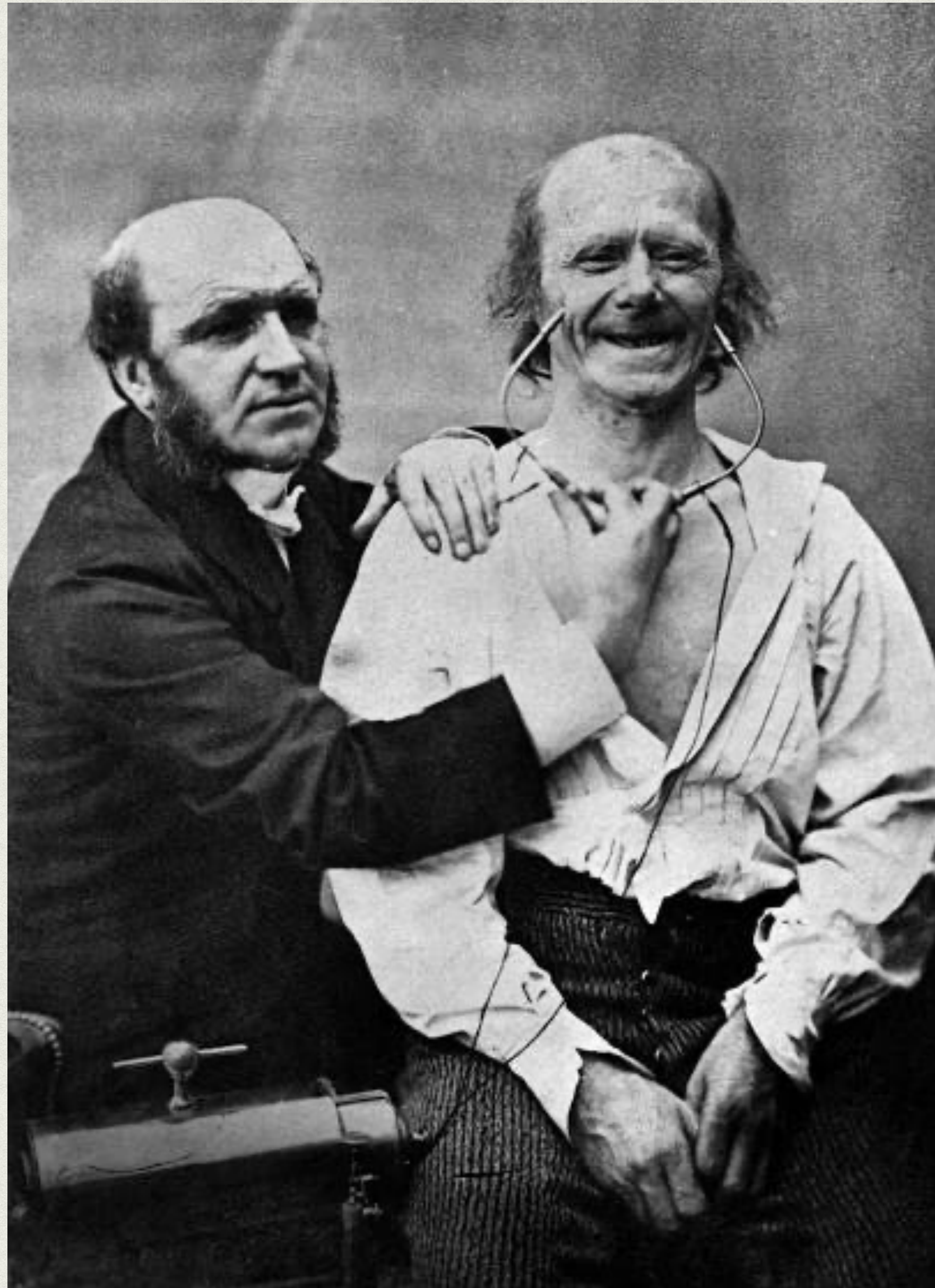

utrpení

hrůza

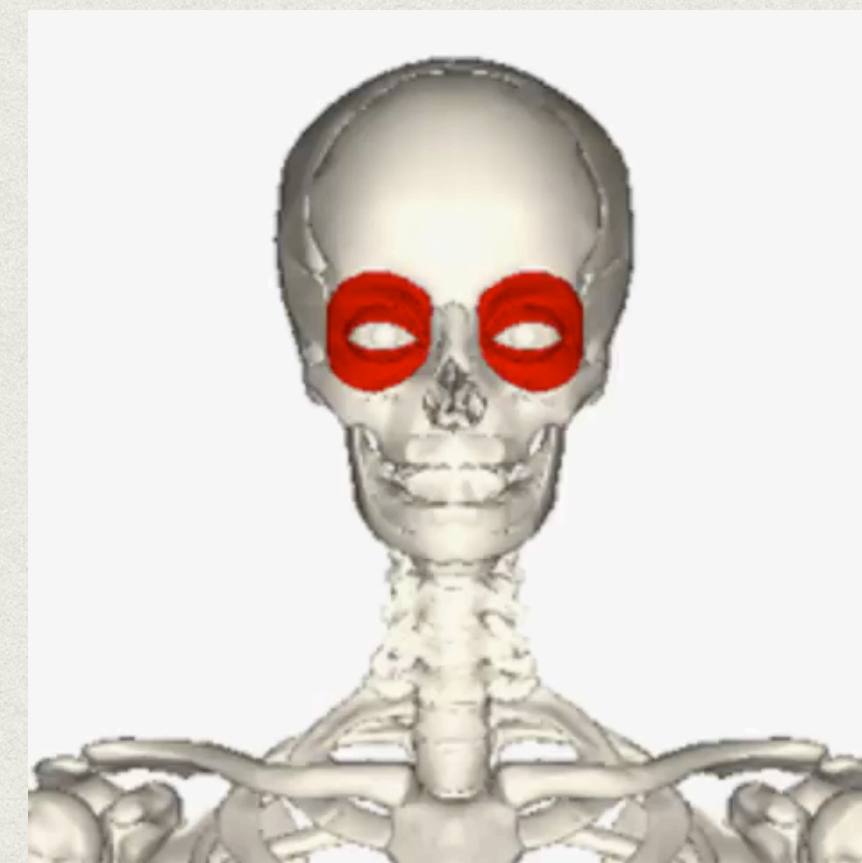
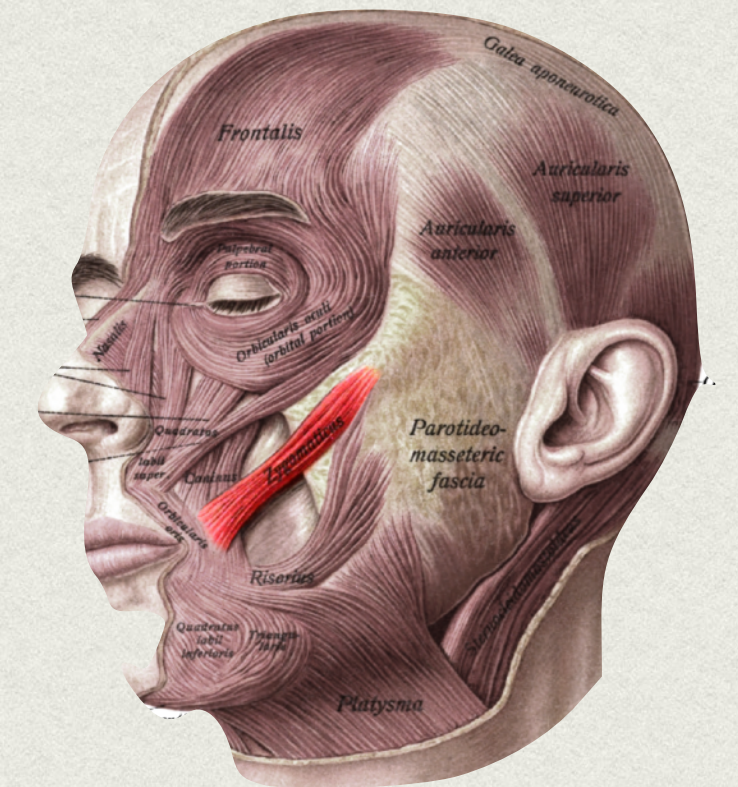

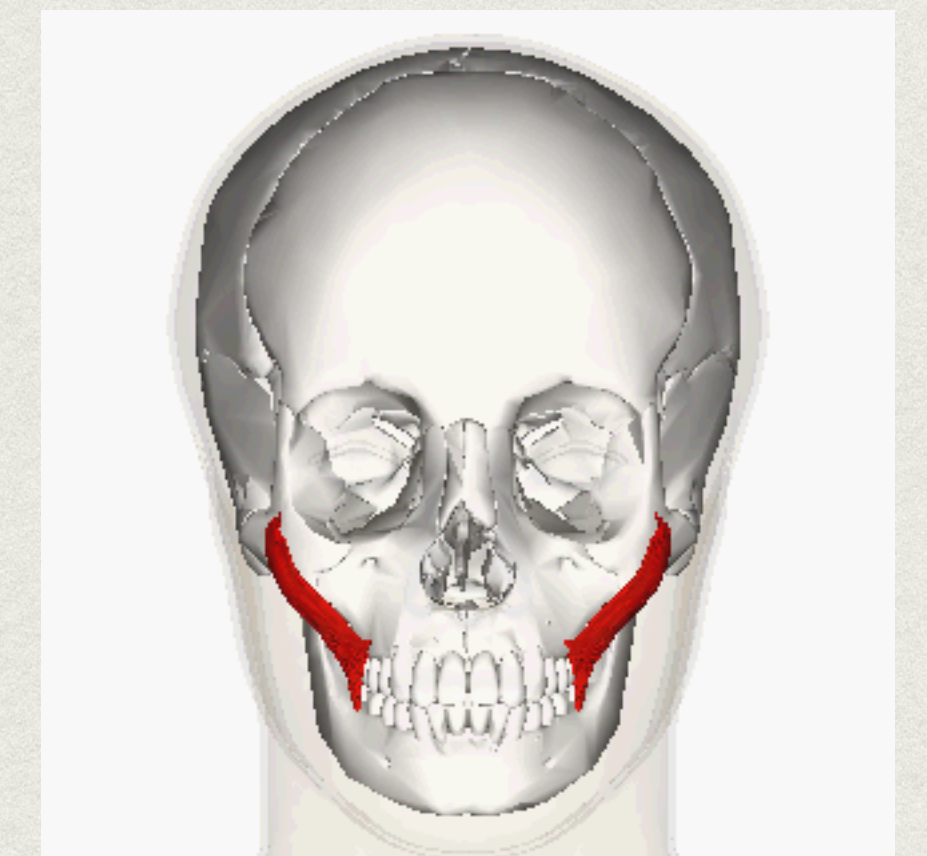
Guillaume-Benjamin-Amand Duchenne (de Boulogne)
(1806 - 1875)

Duchenneův
úsměv

orbicularis oculi

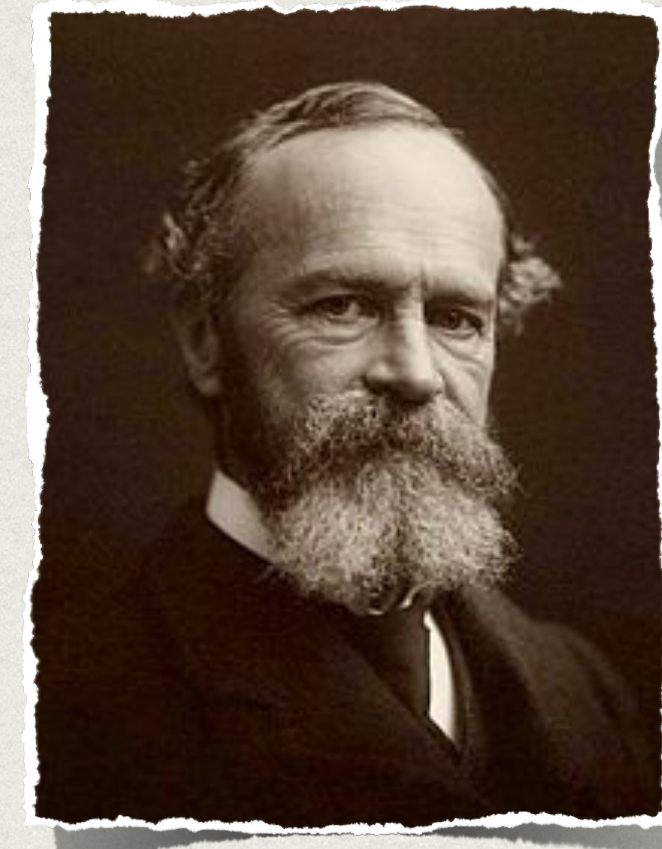

zygomaticus major

JAMES-LANGEOVA TEORIE EMOCÍ

William James (1842 - 1910)

/v roce 1884/

Carl Georg Lange (1834 - 1900)

/v roce 1885/

JAMES-LANGEOVA TEORIE EMOCÍ

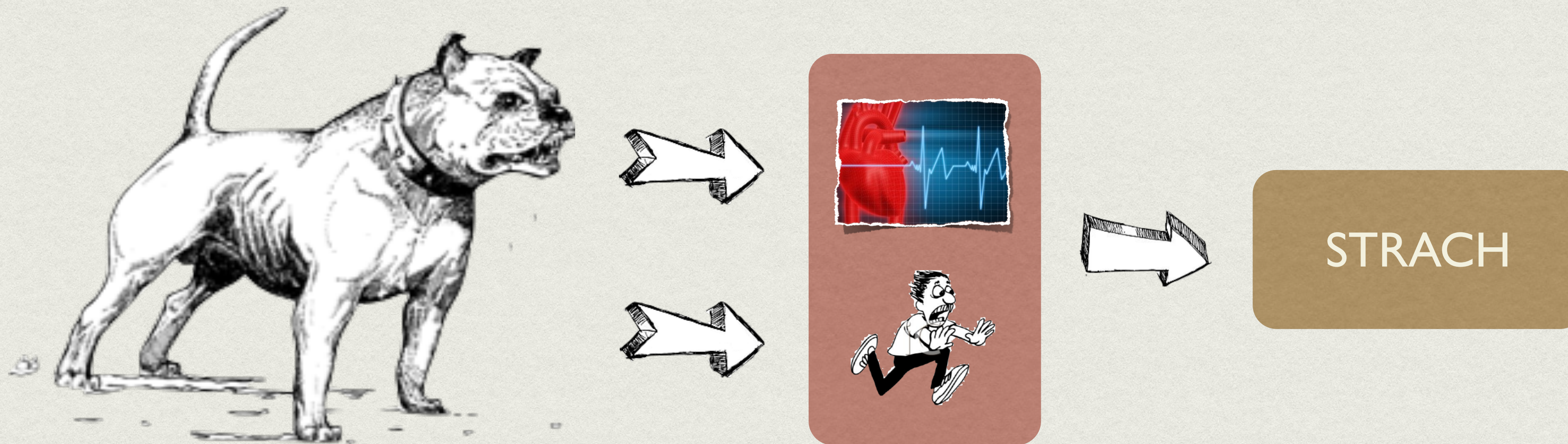
“Tělesné změny bezprostředně navazují na vnímání vzrušujících událostí a ... naše pociťování výskytu těchto tělesných změn je emoce. Zdravý rozum říká, že nemáme-li štěstí, jsme smutní a pláčeme; potkáme-li medvěda, bojíme se a utíkáme... Hypotéza, kterou tady obhajují, říká, že toto pořadí je nesprávné ... Mnohem rozumnější je tvrzení, že cítíme lítost, protože pláčeme; zlobíme se, protože do něčeho bušíme a bojíme se, protože se třeseme.

W. James

JAMES-LANGEOVA TEORIE EMOCÍ

Podnět vyvolávající emoci vede přímo k fyziologickým změnám a chování a tyto události teprve vyvolají prožitek emoce.

JAMES-LANGEOVA TEORIE EMOCÍ

KRITIKA

- Zvířata s přetátými nervovými drahami si uchovala normální emoční reakce.
- Fyziologická odezva u různých emocí si je velmi podobná, člověk tak nedokáže rozlišit emoce pouze na základě sensorických údajů (strach a vztek).
- Vnitřní orgány reagují na činnost ANS poměrně pomalu, okamžitá reakce na specifická podnět by nebyla možná.
- Uměle vyvolané fyziologické vzrušení (injekce adrenalinu) vede k pocítění tělesné excitace (*arousal*), leč subjekt neprožívá konkrétní emoci.

Walter Cannon
(1871-1945)

CANNON-BARDOVA TEORIE EMOCÍ

V roce 1925 zformuloval vlastní teorii, kterou později doplnil jeho student Philip Bard.

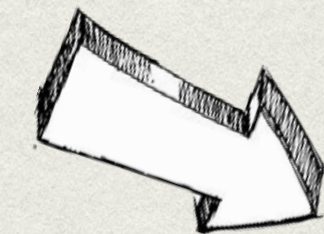
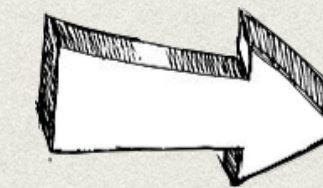
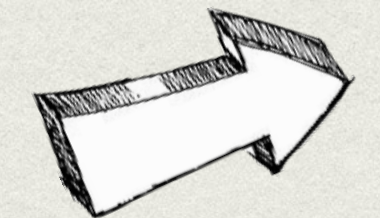
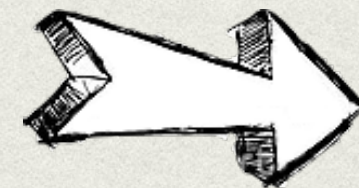
Podnět vyvolávající emoci aktivuje thalamus, který vysílá signály současně

- do mozkové kůry, což vede k prožitku emoce,
- do vnitřních orgánů, což vede k fyziologické aktivaci
- do kosterních svalů a vyvolá tak chování.

Philip Bard
(1898-1977)

CANNON-BARDOVA TEORIE EMOCÍ NEBOLI TALAMICKÁ TEORIE EMOCÍ

STRACH

SCHACHTER - SINGEROVA TEORIE EMOCÍ

Schachterova a Singerova 2-faktorová teorie

Máme prožitek emoce, pokud jsou přítomny 2 faktory: cítíme fyziologickou aktivaci a interpretujeme ji jako určitou emoci na základě situace, ve které se právě nacházíme.

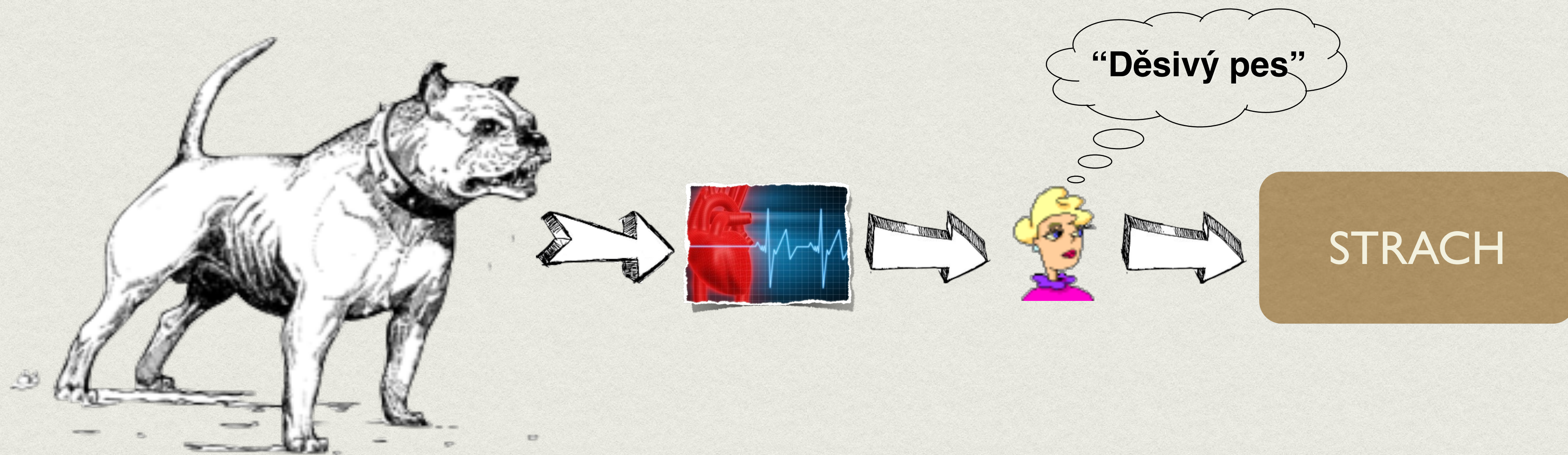

Stanley Schachter
(1922-1997)

Jerome E. Singer
(1934-2010)

SCHACHTER - SINGEROVA TEORIE EMOCÍ

SCHACHTER - SINGEROVA TEORIE EMOCÍ - EXPERIMENT

“Zkoumané osoby se účastní pokusu se zrakovým vnímáním.”

První nezávislá proměnná: **úroveň fyziologické aktivace**

Dostanou injekci látky označované jako “SUPROXIN”, což je dle vysvětlení vitamín zlepšující vidění (ve skutečnosti se jedná o adrenalin nebo solný roztok).

Během chvíle evokuje fyziologickou excitaci - zejména bušení srdce, pocení dlaní, nepravidelné dýchání, třes rukou a zčervenání tváří.

SCHACHTER - SINGEROVA TEORIE EMOCÍ - EXPERIMENT

Druhá nezávislá proměnná: **informace o účincích injekce**

- skupina správně informovaných - *vedlejší účinky bušení srdce ...*
- skupina dezinformovaných - *vedlejší účinky strnulost a svědění*
- skupina neinformovaných - *žádné informace*

SCHACHTER - SINGEROVA TEORIE EMOCÍ - EXPERIMENT

Třetí nezávislá proměnná: **situační podmínky**

pomocník experimentátora představený jako “další pokusná osoba”

- **euforické** podmínky - *vedeni k označení fyziologických změn jako štěstí ...*
- **dysforické** podmínky - *vedeni k označení fyziologických změn jako hněv*

SCHACHTER - SINGEROVA TEORIE EMOCÍ - EXPERIMENT

Všechny zkoumané osoby pak popisovali svůj citový stav.

Výsledky:

- Největší účinek u skupiny *dezinformovaných* osob a to jak v euforických, tak dysforických podmínkách.
- U skupiny *neinformovaných* osob byl vliv situace jen o málo menší než u dezinformovaných.
- U správně informovaných osob došlo jen k velmi malému ovlivnění jejich nálady v souladu s chováním spolupracovníka.

SCHACHTER - SINGEROVA TEORIE EMOCÍ - EXPERIMENT

- Výsledky nebyly tak jasné, jak doufali experimentátoři.
- Injekce adrenalinu nevedla ke zvýšení intenzity emocionálního stavu.
- Mezi ZO, které dostali injekci adrenalinu resp. fyziologického roztoku nebyl v podstatě rozdíl.
- Výsledky lze tedy vysvětlit i “nakažlivostí” citových prožitků v kombinaci s kognitivní interpretací příčin fyziologické aktivace.

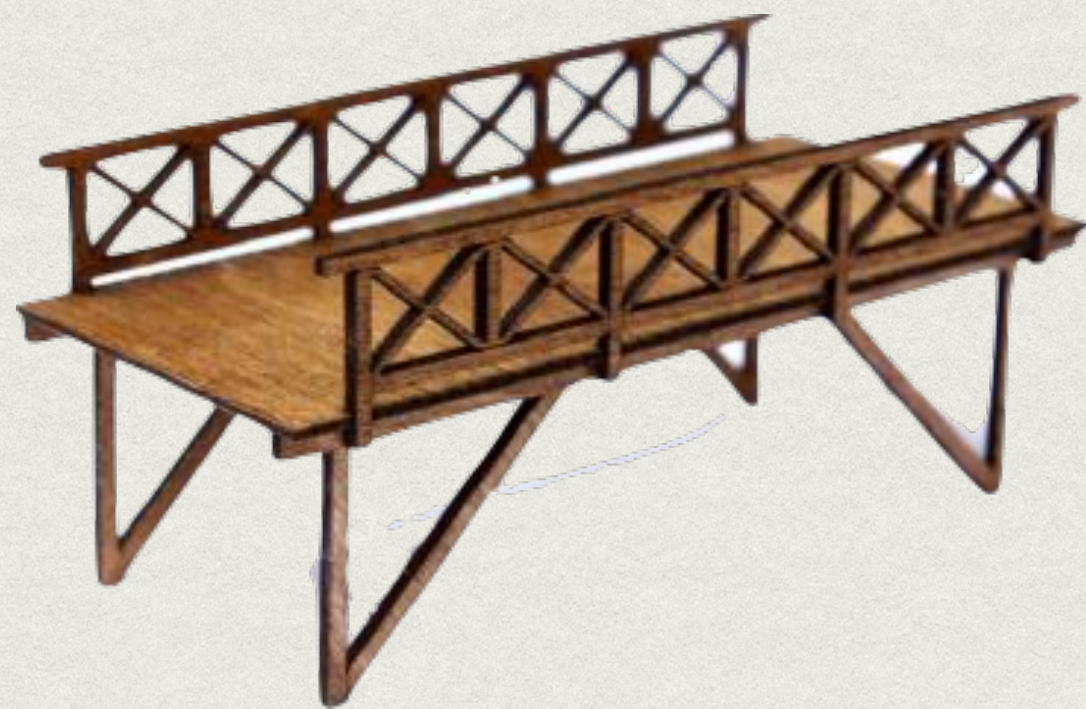
SCHACHTER - SINGEROVA TEORIE EMOCÍ - EXPERIMENT

Kritika experimentu:

- Při replikačních pokusech se nepodařilo dosáhnout stejných výsledků (při adrenalinové excitaci spíše negativní pocity).
- Z výzkumu byli vyloučeni jedinci se slabou reakcí na adrenalin.
- Nebyla sledována výchozí nálada osob před experimentem.
- Problematika etiky výzkumu ...

EXPERIMENT

D. DUTTONA & A. ARONA

- vzorek: muži 18 - 35
- úkol: přejít po mostě
 - dřevěný 3m široký
 - 1.5 široký, 140m dlouhý, 70m vysoko
- atraktivní asistentka požádala o několik odpovědí a vytvoření příběhu k dvojznačnému obrázku ženy (TAT)
- telefonní kontakt

Výsledek: signifikantně více výroků se sexuálním obsahem a tel. kontakt ...

KOGNITIVNÍ TEORIE EMOCÍ

Kognitivní teorie emocí hledají odpověď na otázku, zda myšlení (resp. řeč) ovlivňuje citové prožívání.

K rozvoji těchto teorií významně přispěla M. Arnoldová, podle které se na vzniku citových prožitků podílí kognitivní interpretace smyslových podnětů přicházejících do mozkové kůry. Emoce chápe jako **pocitovanou tendenci k akci**.

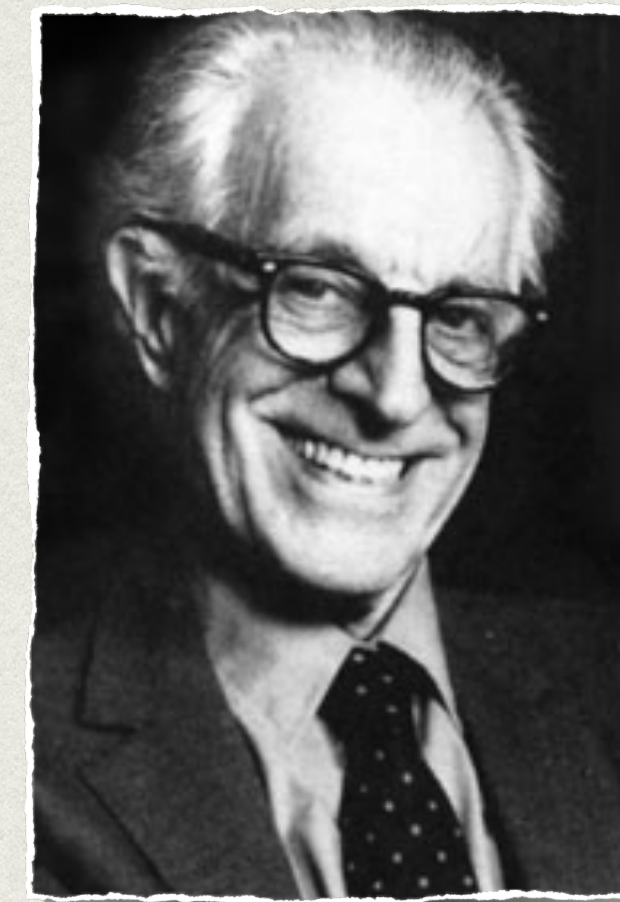
- 1. Lze určit kognitivní procesy, které zprostředkovávají spojení vnějších událostí a naší emoční odpovědi?**
- 2. Jsou kognice předpokladem pro vznik emocí, či nikoliv?**

ABC TEORIE ALBERTA ELLISE

A - activating events (aktivující události)

B - beliefs (systém postojů a přesvědčení)

C - consequences (emoční důsledky)

Albert Ellis
(1913-2007)

“Člověka neznepokojují věci samy o sobě, ale jeho mínění o nich”

Epiktetos

Co tím myslíte, že nedokážete žít bez lásky? – To je blbost. Láska se v životě vyskytuje vzácně, a když budete kňourat nad její zcela normální absencí, způsobujete si tu depresi sám. Tím neustálým „měl bych“ se jen trápíte. Přestaňte s tím!

Albert Ellise

LAZARUSOVA KOGNITIVNÍ TEORIE

Na základě „kognitivního zhodnocení“ se rozhodneme, zda je situace pozitivní, negativní nebo neutrální.

Pozitivní a negativní zhodnocení vyvolá jak fyziologickou aktivaci, tak prožitek emoce.

Richard
Lazarus
(1922-2002)

LAZARUSOVA KOGNITIVNÍ TEORIE

Emoční vzrušení vzniká na základě subjektivního posouzení významu vnějších podnětů. A to ve dvou etapách:

1. Rychlé primární hodnocení: Jsou položeny otázky typu:

Je všechno v pořádku? nebo Jsem v potížích?

Výsledkem může být hodnocení: pozitivní, negativní, neutrální.

Na primární hodnocení navazují **vyrovnávací, zvládací strategie** (coping).

2. Sekundární hodnocení: volba konkrétních postupů jak situaci zvládnout, anticipace vývoje při použití vybraných strategií. Vznikají specifické emoce.

LAZARUSOVA KOGNITIVNÍ TEORIE EXPERIMENT

Univerzitní studenti sledují videonahrávku antropologického filmu s krvavými detaily iniciačního rituálu dospívajících chlapců (obřízka)

U všech osob je zaznamenávána tepová frekvence a el. vodivost kůže

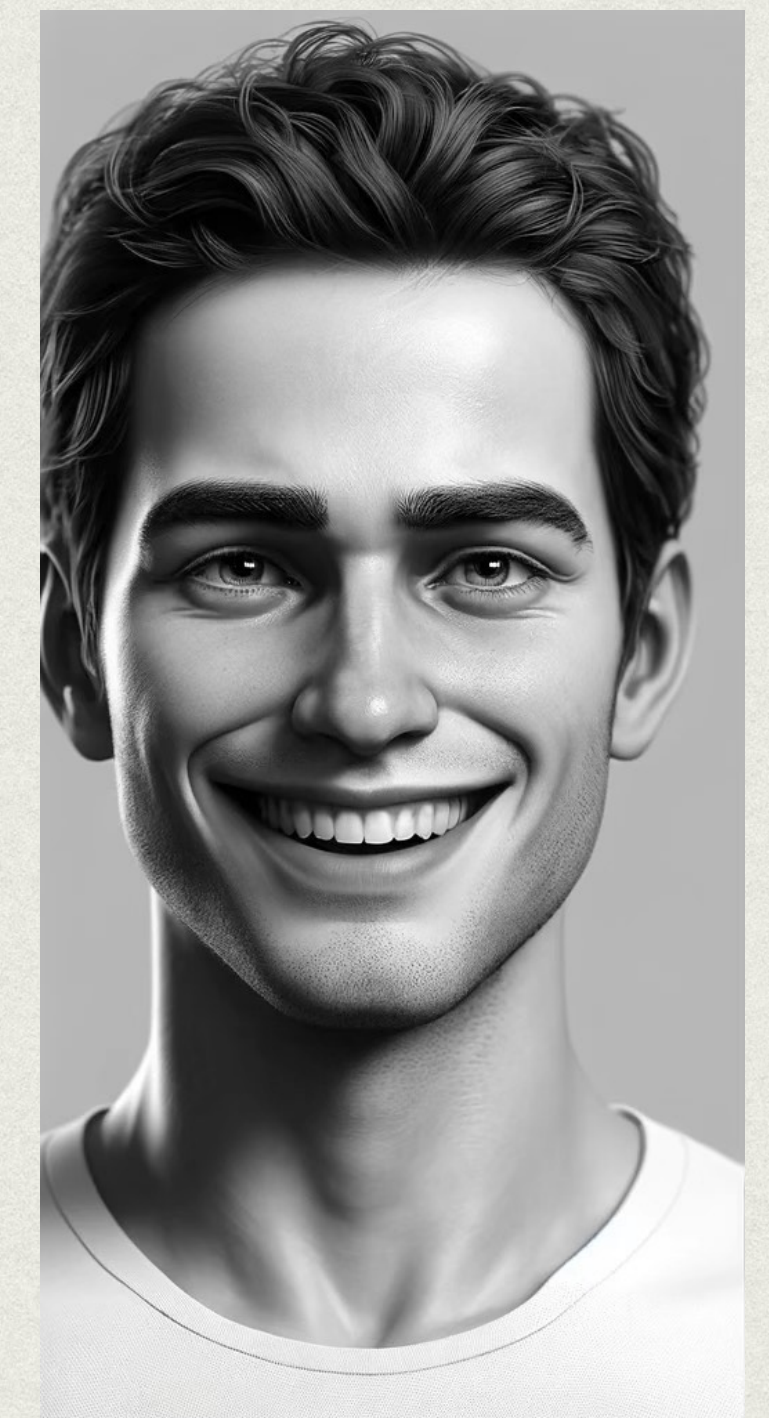
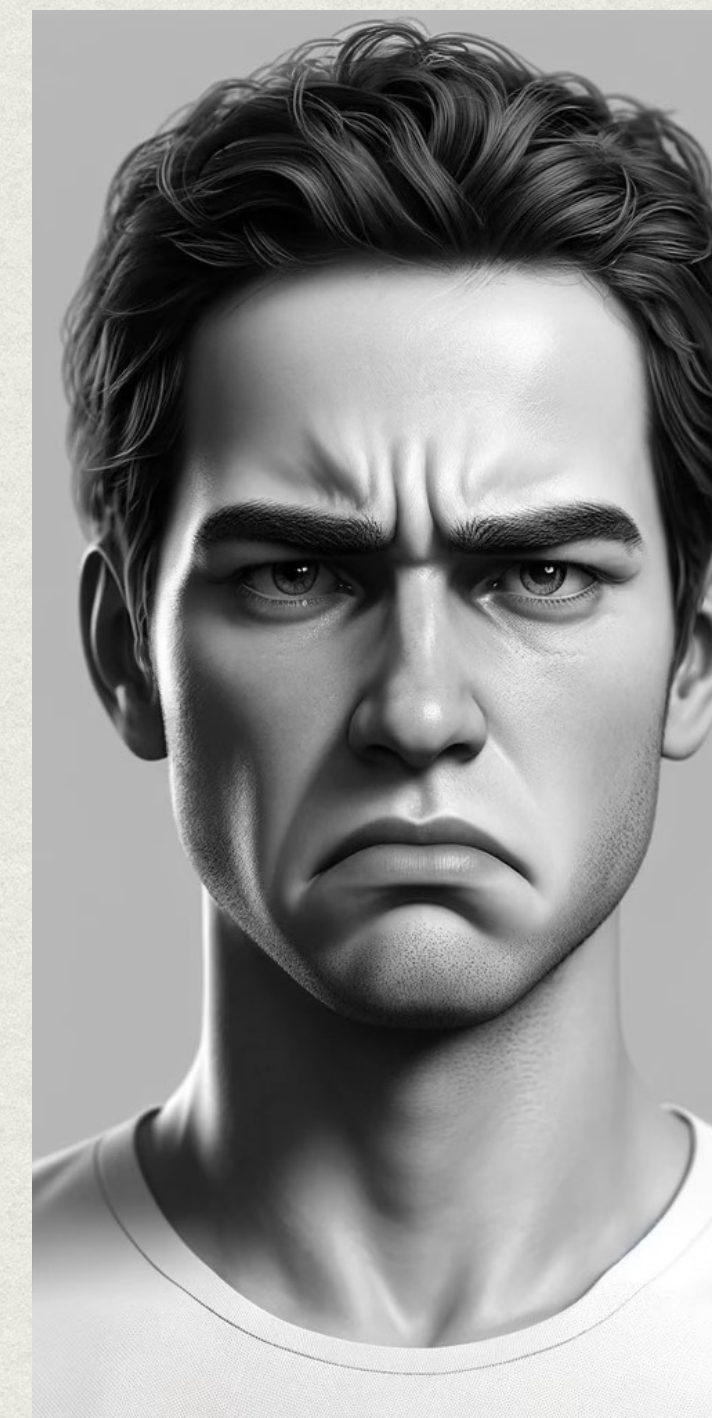
- První skupina - bez slovního doprovodu
- Druhá skupina - zdůraznění bolesti a utrpení chlapců
- Třetí skupina - výklad je zaměřen na snížení dojmu bolestivosti obřízky
- Čtvrtá skupina - s intelektuálním výkladem důležitost těchto rituálů

Výsledky dle očekávání - nejvyšší fyziologická aktivace je u skupiny 2.

HYPOTÉZA ZPĚTNÉ VAZBY Z VÝRAZU TVÁŘE

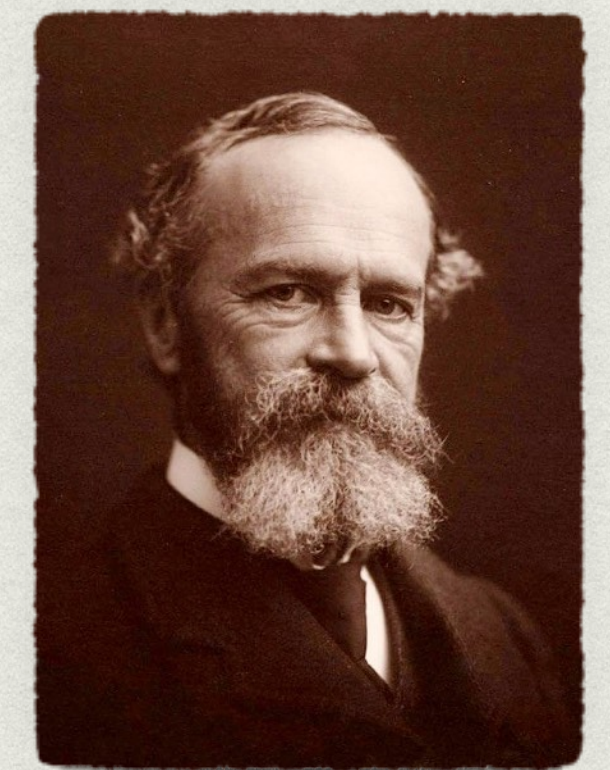
Svaly tváře vysílají signály do mozku, který identifikuje emoci, kterou prožíváme a zároveň zintenzivní tento prožitek.

Pohyb obličeje tak může ovlivnit emocionální zážitek.

HYPOTÉZA ZPĚTNÉ VAZBY Z VÝRAZU TVÁŘE

- Volné projevení emocí navenek tyto emoce umocňuje. Naopak potlačení vnějších projevů emocí naše emoce zmírňuje. Dokonce dokážeme emoce v mysli vyvolat jejich předstíráním.
- Odmítněme projevit vášně a ony se vytratí.

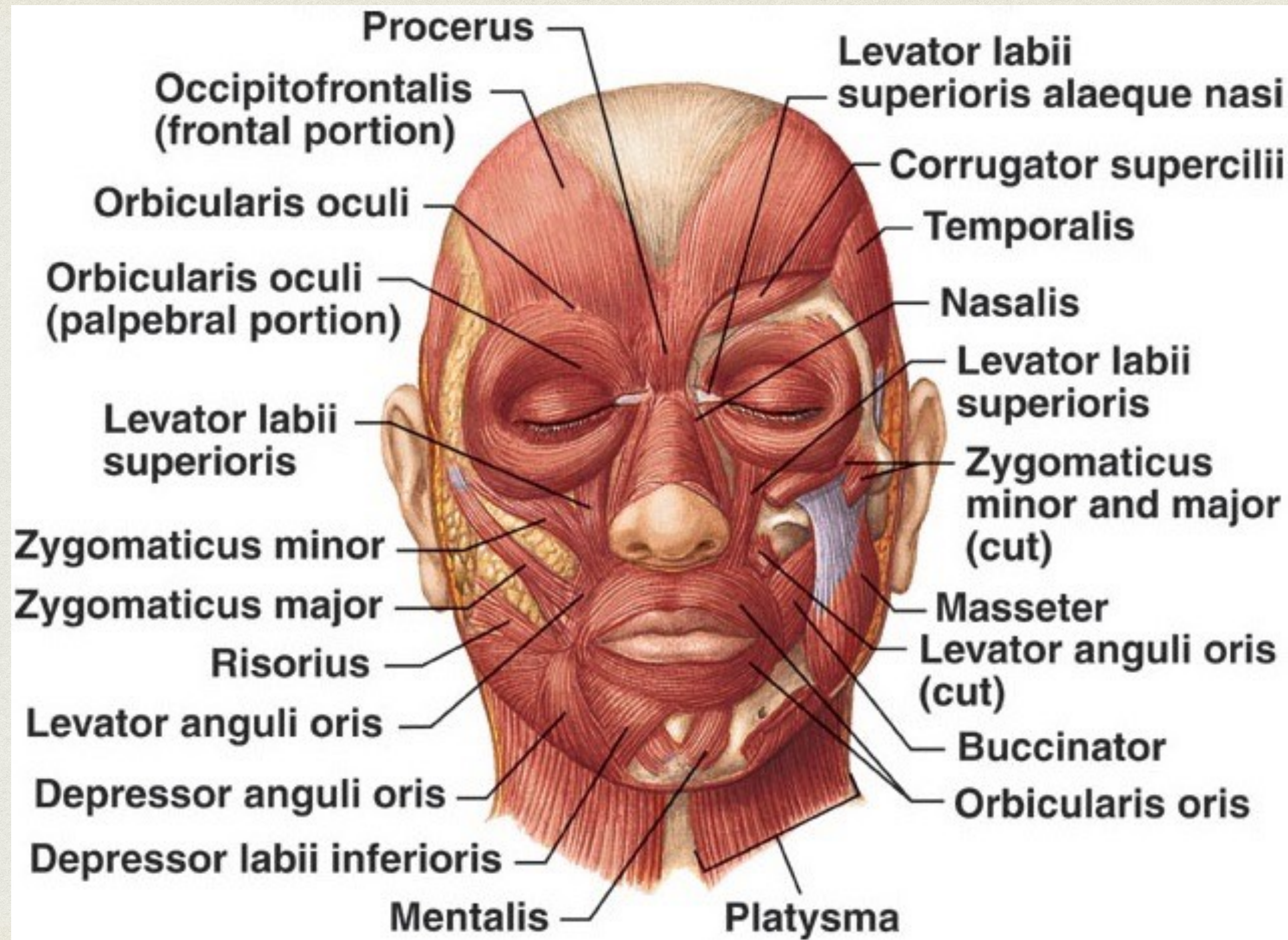
INHIBITING AND FACILITATING CONDITIONS OF THE HUMAN SMILE: A NONOBTRUSIVE TEST OF THE FACIAL FEEDBACK HYPOTHESIS.

STRACK F, MARTIN LL, STEPPER S.

- Jak zvládnou metodologický problém?
- Krycí příběh - obtížnost uchopení bez použití rukou.
- Držení pera ústy kdy se aktivují vymezené svalové skupiny.
- Vyplnění dotazníku v této “poloze”.
- Cílový úkol testu - hodnocení “zábavné” kresby.

BOTULOTOXIN

Zoofobie-strach z některých druhů zvířat

agrizoofobie – strach z divokých zvířat

ailurofobie (felinofobia) – strach z koček

arachnofobie – strach z pavouků

batrachofobie – strach z žab

entomofobie – strach z hmyzu

equinofobie – strach z koní

helmintofobie – strach z brouků

kynofobie – strach ze psů

ofidofobie – strach z hadů

ornitofobie nebo **avizofobie** – strach z ptáků

reptilliofobie – strach z plazů

rodentofobie – strach z hlodavců

galeofobie – strach ze žraloků

Fobie týkající se životního prostředí

aerofobie – strach ze vzduchu (vítr, průvan, silný proud vzduchu)

antofobie – strach z květin

arsonofobie – strach z ohně

blanchofobie – strach ze sněhu

brontofobie – strach z bouřky

hydrofobie – odpor k pití vody

mykofobie – odpor k houbám

ovofobie – strach z vajec

nyktofobie – strach ze tmy

akrofobie – strach z výšek

aquafobie – strach z vody

Fobie týkající se nemocí

aidsfobie – strach z nakažení virem HIV

akarofobie – strach z roztočů, obzvláště z těch, kteří způsobují svědění

algofobie – strach z bolesti

amathofobie – strach z prachu

bakteriofobie – strach z bakterií

dysmorfofobie (DMF) – strach z deformace těla

emetofobie – strach ze zvracení

hemofobie – strach z krve (z pohledu na ni)

maniafobie (agateophobia, dementophobia) – strach z psychické nemoci, z šílenství

mizofobie – strach ze špíny

nozofobie – strach z nemoci

rytifobie – strach z vrásek

syfilidofobie – strach z onemocnění syfilis

tanatofobie – strach ze smrti (také ze všeho jehož následky by mohly končit smrtí)

tokofobie – strach z těhotenství a porodu

traumatofobie – strach ze zranění

trypanofobie – strach z injekcí

wenerofobie – strach z vnitřních nemocí

Fobie z různých cestovních prostředků

cyberfobie – strach z technických, mechanických prostředků

dromofobie – strach z cestování

amaxofobie – strach z řízení auta

aviofobie – strach z létání letadlem

nautofobie – strach z plavby lodí

siderodromofobie – strach z jízdy vlakem

gefyrofobie – strach z mostů, přecházení mostu

basifobie – strach z chození

stasifobie – strach ze stání

Jiné fobie (z předmětů a jiných podivuhodných věcí...)

aichmofobie – strach z ostrých předmětů

aulofobie – strach z hudebních nástrojů

hytewafobie – strach z vůní

pekkatofobie – strach ze spáchání hříchu

triskaidekafobie – strach z čísla 13

heksakosjoiheksekontaheksafobie – strach z čísla 666

genufobie – strach z kolen

pupafobie – strach z panenek

coulrofobie – strach z klaunů

666

Fobie z osob a pocitů, které by ve vás mohly vyvolat

gamofobie – strach z uzavření manželství

homofobie – strach z homosexuálů

xenofobie – strach z cizích lidí

nekrofobie – strach z mrtvých

gimnofobie – strach z nahoty

sexofobie – strach z opačného pohlaví

androfobie – strach z mužů

gynofobie – strach z žen

kaligynefobie – strach z krásných žen

transfobie – strach z osob převlečených za osobu opačného pohlaví

(nepřátelský postoj k transgenderovým a transsexuálním lidem)

pedofobie – strach z dětí

kleptofobie – strach z okradení

koitofobie – strach ze sexuálního styku

iatrofobie – strach z návštěv u lékaře

odontofobie – strach ze zubaře

Fobie z různých míst

glassofobie – strach z vystoupení na veřejných místech

hypsofobie – strach ze spadnutí do propasti

klaustrofobie – strach z uzavřených prostorů

tafefobie – strach z pohřbení zaživa

technofobie – strach z techniky

agorafobie – strach z otevřených prostorů (louka, tělocvična, hala...)

